

Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude

Nota sociaal beleid 2023-2026
November 2023

ZOETERWOUDE
IS OM VAN TE HOUDEN

INHOUDSOPGAVE

	Welkom	4
	Leeswijzer	5
1	Inleiding: onze basis en resultaten	6
	1.1 De basis voor deze nota	6
	Wat zegt het coalitieakkoord 2022-2026?	7
	Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt?	7
	Wat zeggen anderen over het sociaal domein?	8
	1.2 Cijfers in beeld: hoe gaat het met onze inwoners?	9
	1.3 Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen	10
2	Onze visie	11
	2.1 Onze uitgangspunten: waar gaan we vanuit?	11
	2.2 Onze ambities	12
	2.3 Onze aanpak: hoe gaan we aan de slag?	15
	2.4 Monitoring en verantwoording	17
	2.5 Financieel kader	17
3	Uitvoeringsplan Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude	21
	3.1 We verbeteren de gezondheid in de leefomgeving	22
	Stimuleren gezonde leefstijl bij inwoners	23
	Verbeteren toegankelijkheid van de buitenruimte	25
	Verminderen risico's op vallen en verminderen valangst	26
	Vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoners	27
	Zorgen voor passende woonruimte	28

3.2 We verkleinen gezondheidsachterstanden	29
Verminderen van het alcoholgebruik bij jongeren	30
Terugdringen van gezondheidsverschillen	31
3.3 We stimuleren dat mensen actief meedoen aan de samenleving	32
Inwoners met een laag inkomen doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement	33
Het aantal inwoners met problematische schulden wordt zoveel mogelijk beperkt	36
Bieden van een kansrijke start aan kinderen	37
Stimuleren van deelname van ouderen aan activiteiten	38
Ondersteunen inwoners bij digitale overheidszaken	39
Waarderen van vrijwilligers	40
Zorgen voor een dementievriendelijke gemeente	41
Verminderen van laaggeletterdheid bij inwoners	42
3.4 We zorgen dat mensen zich mentaal goed voelen – gelukkig, gezond en veilig	43
Helpen van inwoners bij het vinden van een passende daginvulling	44
Vergroten van het welbevinden van inwoners met psychische problematiek	45
Verminderen van eenzaamheid bij inwoners	47
Voorkomen van problemen als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling	48
Zorgen voor passende zorg aan kwetsbare inwoners in crisissituaties	49
Ondersteunen van mantelzorgers	50
Vergroten van het aanbod aan laagdrempelige dagbesteding	51
Zorgen voor een passend ondersteuningsaanbod voor jeugd	52
Ontlasten van gezinnen bij intensieve zorgvraag	53
Bijlagen	54
1. Wetten en regels	54
2. Aandachtspunten vanuit inwoners, verenigingen en organisaties	55
3. Regionale samenwerkingsverbanden sociaal domein	57

WELKOM

Je woont in Zoeterwoude: een gemeente waarin we gezond leven belangrijk vinden. Een groene gemeente met veel actieve inwoners, jong en oud, die naar elkaar omkijken. Maar waar we ook ondersteuning bieden als dat nodig is. Met deze nieuwe Nota Sociaal Beleid gaan we hier verder mee aan de slag. Zo zetten we nog meer stappen naar een zorgzaam en energiek Zoeterwoude. Samen.

Voorwoord

Zoeterwoude is een gemeente vol prachtige, betrokken en vriendelijke mensen. Inwoners zijn trots op de weidse landschappen en gezellige buurten. Hier kunnen we prettig buiten zijn, bewegen en elkaar ontmoeten. Wat mij opvalt aan Zoeterwoude is de sterke gemeenschapszin. Veel inwoners staan klaar voor elkaar en er wordt veel georganiseerd.

De afgelopen jaren is met inwoners, vrijwilligers en zorg- en ondersteuningsorganisaties hard gewerkt aan een actief en gezond Zoeterwoude. Aan een samenleving waar alle inwoners, jong, oud, inwoners die er al langer wonen en inwoners die nieuw zijn komen wonen, meetellen en kunnen meedoen. Waar de nadruk ligt op wat wél kan.

Maar inmiddels is er ook veel gebeurd. Lange tijd hebben we allemaal binnen gezeten vanwege corona. In Zoeterwoude hebben we vele mensen uit Oekraïne mogen opnemen vanwege de oorlog. Het stikstofdebat raakt onze groene gemeente op vele manieren en de stijgende energiekosten zijn voor veel gezinnen een zware opgave. De gemeente wil een stimulans zijn voor al haar inwoners en speciaal voor hen die een extra steun in de rug nodig hebben. In deze nota laten we zien hoe we dat gaan doen.

Energiek Zoeterwoude

De gemeente is de beweging Energiek Zoeterwoude gestart. Sport, bewegen, elkaar weer ontmoeten en gezond eten waren de eerste stappen. Nu gaan we verder. Energiek Zoeterwoude wil mensen mee laten doen in de samenleving, verantwoording geven en actief betrekken bij de wereld om hen heen. Een goede woonomgeving en financieel gezond zijn, is daarvoor de basis. Zelfredzaam zijn, is voor sommigen een uitdaging. We stimuleren genieten van cultuur en meedoen aan sport, ook al heb je een kleine beurs.

Het sociaal team

Zoeterwoude kent vele organisaties die mensen die zorg nodig hebben willen helpen. De gemeente wil dat het eenvoudiger wordt om hen te bereiken. Het Sociaal Team Zoeterwoude is hét aanspreekpunt om samen met (zorg) organisaties en vrijwilligers uit de regio mensen te betrekken bij de samenleving. Vanuit één aanspreekpunt kijken we samen hoe we de Zoeterwoudenaar het beste kunnen ondersteunen. Jong en oud kunnen hier terecht voor wanneer het leven fysiek of mentaal te moeilijk wordt.

Participatie

Ook deze nota is een onderdeel van de beweging voor een gezonder en zorgzaam Zoeterwoude. We blijven steeds open staan voor nieuwe inzichten. We gaan inwoners intensief betrekken bij het beleid en de activiteiten, zodat we samen komen tot het beste resultaat. Werken aan een energiek en zorgzaam Zoeterwoude is nooit af en altijd de moeite waard. Laten we aan de slag gaan!

Moniek van Sandick,
wethouder sociaal domein, onderwijs en cultuur

LEESWIJZER

Deze beleidsnota is onze 'kapstok'

Met deze beleidsnota leggen we de basis voor de keuzes die wij als gemeente maken in het sociaal domein.

Het sociaal domein gaat hoe mensen leven, hun relaties en hun welzijn (gezondheid, geluk en veiligheid). Het gaat onder andere over geestelijke en lichamelijke gezondheid, wonen, hoe we voor elkaar zorgen en sociale contacten. De gemeente zorgt voor een goede basis, zodat alle inwoners fijn kunnen leven in Zoeterwoude.

Deze beleidsnota vormt de 'kapstok' voor huidig en nieuw beleid en voor projecten, die we zoveel mogelijk in samenhang maken en uitvoeren.

De beleidsnota bestaat uit drie onderdelen

Het eerste hoofdstuk beschrijft hoe dit beleid tot stand is gekomen en wat daarbij belangrijk is. Daarna volgen in hoofdstuk 2 onze uitgangspunten, de visie en ambities voor de komende jaren. Uit hoofdstuk 1 en 2 komt een uitvoeringsprogramma met acties ("actielijnen") die we gaan uitvoeren de komende periode. De actielijnen met verschillende activiteiten staan in hoofdstuk 3 beschreven.

In de bijlagen is achtergrondinformatie opgenomen die bij deze beleidsnota hoort.

Indeling

1

Inleiding: onze basis en resultaten

2

Onze visie: waar staan en gaan we voor?

3

Uitvoeringsplan Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude

We verbeteren de gezondheid in de leefomgeving

We verkleinen gezondheidsachterstanden

We stimuleren dat mensen actief meedoen aan de samenleving

We zorgen dat mensen zich mentaal goed voelen – gelukkig, gezond en veilig

Bijlagen

1. INLEIDING: ONZE BASIS EN RESULTATEN

In dit hoofdstuk bespreken we de basis voor deze nota: de wetten en regels (het wettelijk kader) voor het sociaal domein en het coalitieakkoord. Ook kijken we naar wat we bereikt hebben en wat inwoners en organisaties ons hebben meegegeven. Tot slot kijken we naar wat er in onze maatschappij speelt en met welke ontwikkelingen we rekening moeten houden.

1.1 De basis voor deze nota

Als gemeente werken we binnen wettelijke kaders vanuit de Rijksoverheid. Daarnaast hebben we ons eigen beleid. Samen vormen de wetten en regels en ons huidige beleid de basis voor deze nota.

Wetten en regels

Om te komen tot deze nieuwe nota hebben we allereerst gekeken naar de wetten en regels die gelden, zoals de Wet publieke gezondheid (Wpg), de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). We hebben ook gekeken naar de akkoorden die de afgelopen jaren zijn opgesteld, zoals het Nationaal Preventieakkoord en het Integraal Zorgakkoord. Vooral het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) speelt een belangrijke rol. Hierop hebben we veel ambities en actiepunten in deze nota gebaseerd. In bijlage 1 staan de belangrijkste wetten en regels beschreven.

De basis: coalitieakkoord, resultaten en het participatietraject

Deze nota steunt op het coalitieakkoord Zoeterwoude 2022-2026, de resultaten van de achterliggende jaren én de inbreng vanuit het participatietraject met inwoners en organisaties in Zoeterwoude. Hiernaast staat een toelichting van deze onderdelen.

“Het is hier fijn wonen, omdat we ruimte overlaten voor natuur, rust en recreatie.”

een inwoner via het inwonerspanel

Wat zegt het coalitieakkoord 2022-2026?

Het coalitieakkoord is de overeenkomst tussen de politieke partijen die het college van burgemeester en wethouders van de gemeente vormen. In dit akkoord zijn verschillende punten opgenomen die gaan over het sociaal domein.

Verenigingen en vrijwilligers vormen het hart van Zoeterwoude

Sport, Cultuur en Welzijn zijn belangrijke onderdelen van een gezonde samenleving waarbij iedereen meedoet. Deze samenleving ondersteunen wij op verschillende manieren: door de ontwikkeling van kennis te stimuleren, een vacaturebank voor vrijwilligers en met subsidies.

Voorkomen (preventie) heeft de voorkeur boven ingrijpen (interventie)

Dat betekent dat wij ons inzetten om problemen op tijd op te merken. En als dat nodig is, steun te bieden. Met deze aanpak worden problemen niet onnodig groot. Daarbij kijken we naar alle leefgebieden: de omgevingen waarin mensen leven, werken en hun activiteiten uitvoeren. Bijvoorbeeld een huis, buurt, school, werkplek en recreatiegebied. We focussen op het voorkomen van eenzaamheid, stimuleren van langer thuis wonen en het verbeteren van de bestaanszekerheid. Dat betekent dat mensen genoeg geld hebben om in hun levensonderhoud te voorzien: voor een huis, eten en kleding bijvoorbeeld.

Zoeterwoude is een sociale gemeente

In Zoeterwoude is er aandacht voor mensen die zorg nodig hebben. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn hierbij onmisbaar. Wij hebben begrip voor de vele taken die aan deze groepen worden toevertrouwd. We ondersteunen hen daarom.

Goede zorg staat voorop

Hierbij kijken we wel met een kritische blik naar de hoge uitgaven van de zorg en de mogelijkheden om die terug te dringen. Jeugdzorg is en blijft daarin een groot aandachtspunt de komende jaren. Datzelfde geldt voor de ouderenzorg. We maken gebruik van klant-ervaringen vanuit de jeugdzorg. En ontwikkelen en stimuleren initiatieven om de leefomstandigheden van ouderen in Zoeterwoude te verbeteren. Eigen regie (controle) van inwoners is daarbij erg belangrijk.

Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt?

We kijken zeker ook naar wat er al is bereikt in het sociaal domein in Zoeterwoude. Hieronder staat een kort overzicht:

1. Energiek Zoeterwoude

Energiek Zoeterwoude is goed geworteld in onze samenleving. Zij stimuleert en biedt ondersteuning bij een gezonde manier van leven (gezonde leefstijl).

2. Sociaal Team Zoeterwoude

Het sociaal team is hét aanspreekpunt voor inwoners met vragen op het gebied van lichamelijke en psychische gezondheid, sociale relaties, financiën, werk, opvoeding en zelfstandig wonen. In het sociaal team werkt de gemeente samen met externe partners (Jeugdteam Leidse regio, Kwadraad, Stichting MEE en GGZ Rivierduinen).

3. Deelname Alliantie Positieve Gezondheid Zuid-Holland

Hieruit zijn verschillende initiatieven gekomen. De Positieve Gezondheidsgesprekken zijn hier een voorbeeld van. Deze gesprekken helpen inwoners om de regie te nemen over een gezonde en actieve leefstijl.

4. Activiteiten voor senioren

De afgelopen jaren zijn ook verschillende activiteiten uitgevoerd om senioren te stimuleren en te ondersteunen. Zoals de welzijnsbezoeken voor inwoners van 75 jaar en ouder.

5. Gemeentecampagne miniregelingen en schuldhulpverlening

Bestaanszekerheid is een voorwaarde voor een gezond en actief leven. Daarom heeft de gemeente deze regelingen uitgebreid bekendgemaakt onder de inwoners.

6. Inzet van een Praktijkondersteuner (POH)-jeugd

De aanwezigheid van een POH Jeugd zorgt er voor dat jongeren die meer zorg nodig hebben op tijd passende hulp krijgen.

7. Investeringen in een beweegvriendelijke, schone en veilige leefomgeving

Deze investeringen zijn heel belangrijk omdat de leefomgeving veel invloed heeft op onze gezondheid.

In de afgelopen jaren hebben we niet alles bereikt wat we wilden. Zoals bijvoorbeeld een onderzoek naar een goed werkende vrijwilligers-vacaturebank, een gebruikersonderzoek bij Utopia en verbetering van de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Deze punten nemen we mee in deze nieuwe nota.

Wat zeggen anderen over het sociaal domein?

Onze ervaring is de dat wij als gemeente ons werk beter doen als we ook inwoners en professionele betrokkenen een rol geven in het beleidsproces. Dat geldt voor de totstandkoming van deze nota, maar ook voor toekomstig beleid. Daarom zijn en blijven we in gesprek met anderen om te weten wat zij belangrijk vinden.

We spraken voor deze nota op verschillende manieren met inwoners

De gesprekken gingen over de thema's die voor hen belangrijk zijn en wat daarbij prioriteit moet krijgen. Zo hielden we inloopspreekuren bij de wethouder, organiseerden we gespreksrondes in buurthuizen en bibliotheken en spraken we met onze (sport)verenigingen. Daarnaast hadden we overleg met de Adviesraad Wmo & Jeugd Zoeterwoude en de Cliëntenraad Participatiewet. Zie bijlage 2 voor een overzicht.

We zijn voor deze nota op verschillende manieren in gesprek gegaan

- Met de Adviesraad Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugd;
- Met de Cliëntenraad Participatiewet;
- Overlegtafels en consultatie-gesprekken.

Op verschillende locaties in gesprek over de belangrijkste thema's

In april, mei en juni hebben we met mensen in Zoeterwoude gesproken over welke thema's belangrijk voor hen zijn en prioriteit moeten krijgen. Dit deden we op verschillende manieren: door het houden van speciale inloopspreekuren bij de wethouder, gespreksrondes in buurthuizen en bibliotheken en overleg rondes bij onder andere (sport)verenigingen. Zie bijlage 2 voor een overzicht.

Dit hebben inwoners en professionals ons meegegeven:

1. Zet de inwoner centraal in het gemeentelijk beleid en sta hiervoor als gemeente.
2. Onderhoud wat er goed gaat in de gemeente, zoals de sociale basis met sterke (vrijwilligers)netwerken en het goed bereikbare sportaanbod. Maar blijf investeren om nog meer verbeteringen door te voeren.
3. Bestaanszekerheid, geestelijke gezondheid en cultuur zijn belangrijke thema's waarop ingezet moet worden.
4. Het aanbod van kinderopvang is een knelpunt en vraagt aandacht. Dit hangt ook samen met het onderwijs(kansen)beleid en ondersteuningsprogramma's in het basis- en het voortgezet onderwijs.
5. Er is meer aandacht nodig voor de doelgroep jongeren, zowel op het gebied van activiteiten aanbod als in aandacht voor hun (mentale) gezondheid.
6. Wonen is een breed thema dat ook het sociaal domein raakt: kijk goed naar het maatwerk in zorg en ondersteuning waarmee mensen veilig en gezond langer zelfstandig kunnen wonen, en waarin jong en oud goed samenleeft.

1.2 Cijfers in beeld: hoe gaat het met onze inwoners?

Uit de Gezondheidsmonitor van GGD Hollands Midden en data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) proberen wij een zo goed mogelijk beeld te krijgen van hoe de inwoners van Zoeterwoude hun lichamelijke en mentale gezondheid ervaren. Zo kunnen wij beter inspelen op wat er nodig is qua gezondheid in de gemeente. Hiernaast volgt een overzicht.

We zijn op de juiste weg

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) laat zien dat de inwoners van Zoeterwoude op verschillende onderdelen van gezondheid beter scoren dan de andere gemeenten in de regio. Dit bevestigt dat wij op de juiste weg zijn met onze aanpak in de gemeente. Het laat zien dat we moeten blijven inzetten op preventieve maatregelen. Dit zijn maatregelen die gezondheidsproblemen voorkomen.

Resultaten van de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD Hollands Midden

De gezondheidsmonitor is voor ons een belangrijke bron van informatie, omdat we daarmee zicht krijgen op hoe onze inwoners hun gezondheid ervaren. Op basis van de monitor zien wij (in combinatie met de CBS-informatie en andere data over voorzieningen en zorg) het volgende beeld¹:

Senioren 65+

We zien dat senioren (65+) minder vaak eerstelijnszorg gebruiken. Eerstelijnszorg is zorg waar je zonder verwijzing naar toe kan, zoals de huisarts, fysiotherapeut en apotheek. Daarnaast valt het op dat er meer senioren met mentale problemen zijn en er meer gebruik gemaakt is van mantelzorg. Ook is het risico op problematische schulden (schulden die niet afbetaald kunnen worden) hoger.

Volwassenen

Veel volwassenen hebben een ongezondere levensstijl: meer last van diabetes, meer psychische problemen en meer obesitas (extreem overgewicht). Er wordt door volwassenen ook meer alcohol gebruikt. Opvallend is een hoger gebruik van GGZ-voorzieningen.

Jongeren

De Zoeterwoudse jongeren hebben het zwaar. Ze zijn ongezonder, bewegen te weinig en hebben meer stress. Op algemeen welbevinden (zoals vertrouwen in de toekomst en tevredenheid met het leven) scoren zij slechter dan de regio Hollands Midden.

De jongeren ervaren ook veel meer eenzaamheid. De scores zijn waarschijnlijk hoger door de maatregelen tijdens de coronapandemie. Dit komt omdat de monitor is afgenomen tijdens en aan het einde van deze periode. Toch scoort Zoeterwoude ook slechter dan de regio Hollands Midden als geheel.

Zorgwekkende cijfers zijn de toename van suïcidegedachten (gedachte aan zelfmoord) en het gebruik van harddrugs bij jongeren. Ook het ervaren van pestgedrag valt daarbij negatief op.

¹ De Gezondheidsmonitor is afgenomen tijdens de coronapandemie. De effecten die de coronapandemie heeft op inwoners na de pandemie is hier nog niet in meegenomen.

1.3 Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen

Landelijke en lokale ontwikkelingen spelen een belangrijke rol in het sociaal domein. Het gaat om min of meer onverwachte ontwikkelingen met grote impact: coronapandemie, oorlog in Oekraïne, energiecrisis en de stikstofproblematiek. Daarnaast zijn er geplande ontwikkelingen: de veranderingen in de maatschappelijke zorg en de transformatie in de jeugdzorg. Als laatste is ook de groei van de gemeente een belangrijke ontwikkeling om te benoemen.

Deze ontwikkelingen hebben impact op onze inwoners

Bijvoorbeeld op hun lichamelijke en geestelijke gezondheid, hun bestaanszekerheid en het sociale leven dat zij hebben. Met deze ontwikkelingen moeten we de komende jaren rekening houden en ons beleid – daar waar mogelijk – op aanpassen. Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkelingen en de impact die deze hebben op onze inwoners.

Coronapandemie

De coronapandemie had - en heeft nog – veel invloed op de gezondheid van inwoners. Inwoners in kwetsbare situaties zijn daarbij extra geraakt in hun gezondheid en beperkt in het meedoen in de samenleving. Dat laatste geldt ook voor jongeren die belemmerd werden in hun sociale leven en hun schoolloopbaan. Bij jongeren zien we daarom nu meer dan vroeger gevoelens van angst en depressie. Dat vraagt de komende tijd nadrukkelijk onze aandacht.

Oorlog Oekraïne

Ook de oorlog in Oekraïne is van invloed. Wereldwijd op het gebied van economie en veiligheid, maar vooral ook in onze gemeente met de opvang van een fors aantal vluchtelingen uit het oorlogsgebied. Dit vraagt extra aandacht voor leefbaarheid en integratie in onze samenleving, onderwijs en zorg.

Veranderingen maatschappelijke zorg

Steeds meer maatschappelijke zorgtaken zijn van de Landelijke overheid naar de gemeente verplaatst. Dit heet doordecentralisatie. Per 1 januari 2023 is een ingrijpende, jarenlange verandering van start gegaan met gevolgen voor inwoners, cliënten, professionals, aanbieders en gemeenten. We hebben het hier over veranderingen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Met als belangrijkste doel dat de zorg en ondersteuning voor (kwetsbare) inwoners meer “op maat” en dichtbij geboden wordt. Dit is landelijk beleid dat in de regio wordt uitgevoerd. Wij doen dat samen met de gemeenten van de Leidse regio.

Energiecrisis

De energiecrisis in 2021 en 2022 zorgde voor veel huishoudens voor flink oplopende energiekosten. Zeker de gezinnen met lagere inkomen werden getroffen. Ondanks dat de Landelijke overheid voor steunmaatregelen zorgde, had de energiecrisis veel gevolgen voor Zoeterwoudse inwoners.

Voorzieningen die passen bij een groeiende gemeente

Het aantal inwoners is de laatste jaren gegroeid en zal nog verder toenemen. Bijvoorbeeld doordat er nieuwbouwwoningen worden toegevoegd in Verde Vista. Daarom moeten we zorgen dat er genoeg voorzieningen, zoals huisartsen, sportvelden en winkels in de gemeente blijven bij een groeiend aantal inwoners.

Stikstofproblematiek

Een ontwikkeling met grote gevolgen voor ons land is de stikstofproblematiek en de maatregelen die het kabinet voor ogen heeft om dit op te lossen. De maatregelen zijn direct van invloed op de bestaanszekerheid van agrariërs. In de gemeente Zoeterwoude zijn een groot aantal agrarische bedrijven. Dit betekent dat de gemeente extra aandacht moet hebben voor deze beroepsgroep.

Wooncrisis

Een groeiend aantal mensen is langdurig op zoek naar passende woonruimte. Het aanbod aan woningen is niet groot genoeg om reguliere woningzoekenden, spoedzoekers, statushouders en mensen uit andere doelgroepen te huisvesten.

Nieuwe verantwoordelijkheid gemeente bij uitvoering jeugdzorg

Gemeenten zijn inhoudelijk, financieel en op het gebied van uitvoering verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd. Het jeugdbeleid heeft ook te maken met Onderwijs, Volksgezondheid en de Wmo. Het zorgen voor goede verbindingen hiertussen vraagt tijd en aandacht.

Dit jaar is een Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld door de landelijke overheid en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze Hervormingsagenda bevat veel afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en betaalbaar te houden. Dit houdt in dat ons de komende jaren veel te doen staat. Tegelijkertijd gaan we ook aan de slag gaan met vernieuwing van de kind- en gezinsbescherming.

2. ONZE VISIE

-
-
- *Een energiek en zorgzaam Zoeterwoude waar het gezond en prettig leven is.*
-
- *Waar iedereen kan leren, ontwikkelen en meedoen. Waar we onze verantwoordelijkheid nemen en elkaar ruimte geven om dat te doen. Waar we elkaar helpen en waar ondersteuning beschikbaar is als dat nodig is.*
-
-
-

In dit hoofdstuk lichten we bovenstaande visie verder toe. We hebben het over onze uitgangspunten (waar gaan we vanuit en wat vinden we belangrijk) onze ambities en onze aanpak. Ook benoemen we hoe we onze resultaten gaan bijhouden (monitoren) en hoe dit beleid gefinancierd wordt.

2.1 Onze uitgangspunten: waar gaan we van uit?

Hieronder staan onze uitgangspunten voor het maken én uitvoeren van ons beleid. Dit zijn punten die we belangrijk vinden en de basis vormen voor alles wat we doen.

Zelf en samen doen vanuit kansen en mogelijkheden

Inwoners hebben zelf de controle. Als een inwoner problemen zelf of met behulp van zijn directe omgeving kan oplossen, heeft dit altijd de voorkeur. Dit vraagt wel dat inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen.

De gemeente ondersteunt waar nodig

Daarbij kijken we naar wat iemand wel kan en welke kansen en mogelijkheden er zijn. Daar waar hulp en ondersteuning nodig is, bieden we dat. Samen met het Sociaal Team zoeken we naar passende oplossingen. Hulp laten we zoveel mogelijk aansluiten bij het dagelijks leven. Met Energiek Zoeterwoude ondersteunen en stimuleren we sport en spel, ontspanning, gezonde voeding, een gezonde leefomgeving en bestaanszekerheid.

We zetten hulp passend in

Als iemand zich meldt zetten we niet altijd meteen professionele hulp in. Ook omdat sommige dingen zonder onze hulp opgelost worden. Of omdat sommige aandachtspunten geen professionele hulp vragen, maar acceptatie van de omgeving. Voor de meeste zaken is geen professional, maar een steunende omgeving nodig.

De vraag van een inwoner is het vertrekpunt

De vraag van de inwoner staat centraal voor de gemeente bij het geven van informatie, advies en het bieden van ondersteuning. Zo vinden we samen een passende oplossing. Voor de inwoner is het duidelijk waar die wat kan vragen.

De gemeente is het vangnet

Zorgzaamheid staat centraal. Zo staan we klaar voor inwoners met een ernstige fysieke, verstandelijke of psychische beperking. En staan we klaar voor inwoners die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, of inwoners die in een onveilige situatie verkeren. Deze inwoners kunnen rekenen op het vangnet van de gemeente.

Het verschil maken we samen met onze partners

We kunnen het niet alleen. Samen met onze partners kunnen we het verschil maken voor onze inwoners, en “doen wat werkt”. Dit betekent ook: volgen wat de resultaten en effecten zijn om op tijd te kunnen bijsturen. We werken ook nauw samen met andere gemeenten in de regio, om kennis en ervaring te bundelen. Door met meerdere gemeentes op grotere schaal samen te werken kunnen we ook kosten besparen en slimmer werken.

Werken aan toekomstbestendigheid

Voorkomen is beter dan genezen, daar is iedereen het over eens. In Zoeterwoude zetten wij ons daarom in voor een preventieve aanpak. Door te investeren in algemene, vrij toegankelijke voorzieningen in de gemeente willen we voorkomen dat problemen groter worden en dat er complexe hulp nodig is. We moeten elkaar ook het eerlijke verhaal vertellen: we worden beperkt door een tekort aan personeel en door onze financiële middelen. Daarom moeten er soms scherpe keuzes gemaakt worden. We vragen hierbij daarom vaker hulp aan de inwoner zelf en diens omgeving.

2.2 Onze ambities

Onze ambities gaan over wat we willen bereiken met deze nota: wat moet er gebeuren en hoe pakken we dat aan?

Voorkomen van sociale problemen: dat past al heel lang bij Zoeterwoude

In Zoeterwoude kijken inwoners naar elkaar om, zijn er korte lijnen naar de gemeente en schakelen we snel als dat nodig is. Dat willen we vooral zo houden. Maar snel schakelen alléén is niet genoeg. Ook een samenhangende benadering is belangrijk. Want het leven van inwoners speelt zich niet keurig af binnen de grenzen van wetten, regels en thema's!

Deze beleidsnota is dan ook een 'kapstok': voor ons beleid van participatie en bestaanszekerheid, van jeugdbeleid, zorg en ondersteuning, van leren en ontwikkelen. Ook een goede verbinding met andere gebieden, zoals ruimtelijk, economie en veiligheid is nodig om de sociale doelen te bereiken.

Onze ambities werken we hieronder verder uit.

1. Het dorpse karakter, met de vele vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties, blijft zichtbaar en voelbaar

De 'sociale infrastructuur' en iedereen die daar actief in is, vormt onze basis. Die sterke basis draagt bij aan de veerkracht van de Zoeterwoudse samenleving. De komende jaren stoppen we meer energie in onze vrijwilligers. We ontwikkelen daarvoor een nieuw vrijwilligersbeleid. Het ondersteunen van hun inzet, een sterke manier van zichzelf organiseren en de sociale kwaliteit van samenleven in Dorp, Rijndijk en onze overige kernen zijn hierbij belangrijk.

2. We zetten in op 'positieve gezondheid' om sociale problemen en medicijngebruik te voorkomen

We gaan verder met de ontwikkeling waarin een gezonde samenleving centraal staat. We streven naar een samenleving waarin mensen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Door actief te blijven meedoen en te blijven bewegen kunnen mensen de vraag naar zorg uitstellen of voorkomen. En blijven ze langer actief en gezond. Vanuit Energiek Zoeterwoude blijven we ons daarvoor inzetten.

3. Investeren in gezondheid: goed voor onze inwoners én de samenleving

Het terugdringen van ongezond gedrag en het creëren van een gezonde leefomgeving is belangrijk. Dit kan bijna 20% van de ziektelast verminderen. Ziektelast betekent hoeveel invloed een ziekte of gezondheidsprobleem heeft op het leven van mens en de samenleving. Een brede aanpak die problemen voorkomt, is dus noodzakelijk om zowel de gezondheid en kwaliteit van leven van inwoners te verbeteren als de druk op onze zorg te verminderen.

In Zoeterwoude zijn we al langer bezig om de gezondheid van inwoners integraal te benaderen

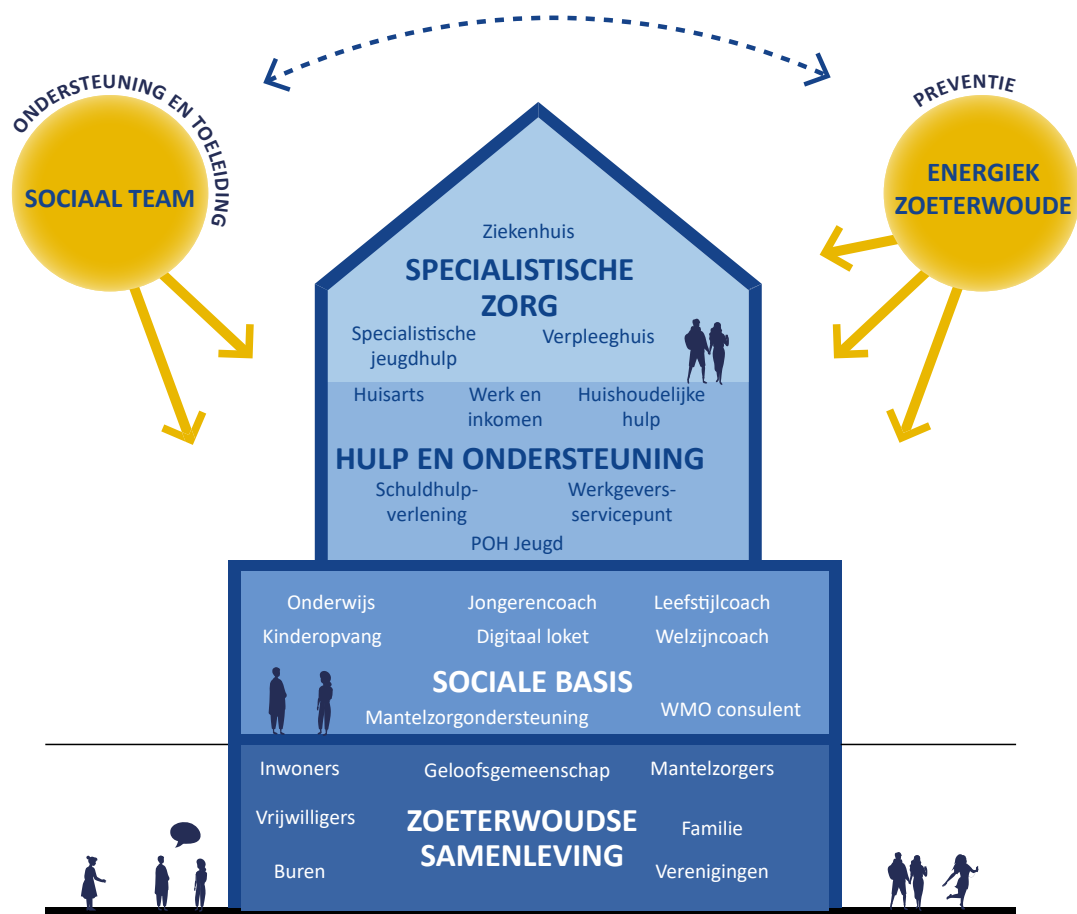
Integraal betekent dat we alles rondom gezondheid als één geheel bekijken. We kijken naar alle onderdelen samen in plaats van apart per onderdeel. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is de landelijke erkenning van onze koers. Wij zetten daarom actief in op onze bestaande voorzieningen, waaronder Energiek Zoeterwoude en het Sociaal Team. Ook zijn we bezig met nieuw beleid, het "plan van aanpak GALA Zoeterwoude", waar we een deel van de GALA-middelen voor inzetten.

4. De leefomgeving is van grote invloed op het gezond, veilig en actief kunnen wonen, werken en leven

In de vorig jaar vastgestelde Omgevingsvisie is die verbinding tussen de ruimtelijke en de sociale omgeving meegenomen. In nieuwbouwplannen en in bestaande dorpskernen en buurten zorgen we voor genoeg mogelijkheden om te spelen, sporten en te bewegen.

5. We houden dorpskernen en buurten prettig en levendig

Daarom moeten er bijvoorbeeld meer woningen voor starters en senioren komen. Zo houden we ook voorzieningen sterk. We willen dorpscentra, bedrijventerreinen en woonwijken duurzamer, aantrekkelijker en gezonder maken. Bijvoorbeeld met meer groen en water.

6. We zetten in op de kracht van het gewone leven, dat is ons streven

We investeren meer in algemene voorzieningen, waar inwoners zonder indicatie (verwijzing) gebruik van kunnen maken. We voorkomen daarmee ook de inzet van complexe en kostbare zorg. Door samen te werken, zorgen we dat een inwoner zo lang mogelijk kan blijven deelnemen aan de samenleving en zelfstandig thuis kan blijven wonen.

7. Lokaal jeugdbeleid: zo dichtbij mogelijk

Het lokale jeugdbeleid is in 2022 herzien en verbeterd. Dit beleid gaat over jongeren tussen de 12 en 18 jaar die hulp en ondersteuning vragen. De acties die hieruit voortkomen werken we in 2023 verder uit, gebaseerd op het principe 'zo dichtbij mogelijk'. Zo gaan we samen met partners als onderwijs, kinderopvang, Centrum voor Jeugd en Gezin en (sport)verenigingen werken aan een stevig sociaal netwerk dichtbij jeugd en gezinnen. Het jeugdbeleid focust ook op de inzet van vroegtijdige ondersteuning. De jongerencoach krijgt hierin een belangrijke rol.

We stellen ook een jeugdbeleid op voor 0-12 jaar

In 2024 wordt de deelnota Jeugdbeleid 0-12 jaar opgesteld die gaat over de aanpak van preventie, stimulering en ondersteuning voor deze doelgroep. Een aantal wettelijke taken vanuit de Jeugdwet organiseren we op regionaal niveau zoals jeugd-GGZ, dyslexiezorg, gesloten (specialistische) jeugdzorg en jeugdbescherming.

8. We zorgen voor lokale versterking van het aanbod van zorg

Lokaal zetten we in op versterking van het aanbod van lichte vormen van hulp en ondersteuning, dat dicht in de buurt is en dat past bij wat er nodig is. Dat doen we voor alle inwoners, van 0 tot 100 jaar. Het Sociaal Team Zoeterwoude speelt hierin een centrale rol. Dit team heeft de juiste kennis en zet zich in om zelfstandigheid en betrokkenheid van inwoners met een hulpvraag te vergroten.

9. Verschuiven van maatwerk naar voor iedereen toegankelijke voorzieningen

Een belangrijk doel is om maatwerkvoorzieningen te vervangen door indicatievrije voorzieningen. Die worden gerealiseerd in samenwerking met welzijns- en vrijwilligersorganisaties en verenigingen. We zorgen ervoor dat we aansluiten op wat er in de verschillende kernen nodig is. In het kader hieronder wordt het verschil tussen maatwerk en indicatievrije voorzieningen verder uitgelegd.

i

Wat is het verschil tussen maatwerkvoorzieningen en indicatievrije voorzieningen?

Maatwerkvoorzieningen zijn specifieke ondersteunings- of zorgdiensten die op maat worden gemaakt voor de behoeften van één persoon. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet iemand een officiële beoordeling krijgen van de persoonlijke situatie. Het Sociaal Team Zoeterwoude voert deze beoordeling uit.

Indicatievrije voorzieningen zijn algemene ondersteunings- of zorgdiensten die voor iedereen beschikbaar zijn, zonder dat er een officiële beoordeling nodig is. Iedereen kan gebruik maken van deze voorzieningen.

Door meer indicatievrije voorzieningen beschikbaar te maken vergroten we de toegankelijkheid en geven we mensen meer controle over de ondersteuning die zij ontvangen.

10. Zoeterwoude is een inclusieve gemeente waar iedereen meedoet en meetelt

Natuurlijk op de manier en in de mate die het beste bij iemand past. Mensen zijn verschillend en daarom kan meedoen voor iedereen wat anders betekenen. Meedoen kan daarom op verschillende manieren. Om mee te kunnen doen is ook ruimte nodig, om er zelf invulling aan te geven of om te vinden wat bij je past.

Als gemeente investeren we in een leefomgeving die dat mogelijk maakt. Door middel van onderwijs en het ondersteunen van organisaties als Energiek Zoeterwoude om daaraan mee te helpen. En we richten voorzieningen in om inwoners daarbij bij te ondersteunen, denk aan inkomensondersteuning, aan voorzieningen voor mensen met een beperking en ander Wmo-maatwerk, aan schuldhulpverlening of trajecten die mensen helpen bij het vinden van werk.

11. Tegelijkertijd stimuleren we inwoners ook om zelf verantwoordelijkheid te nemen

Bijvoorbeeld door actief na te denken over de toekomst met betrekking tot wonen. En door het op tijd treffen van maatregelen die het zelfstandig en langer thuis blijven wonen mogelijk maken, zoals het zelf aanpassen van de badkamer of het verwijderen van drempels. Door de dubbele vergrijzing, de oplopende zorgkosten en de personeelstekorten zal er meer van inwoners zelf gevraagd worden en van hun netwerk.

Daarom ondersteunen we mantelzorgers

Het dalende aantal mantelzorgers maakt verantwoordelijkheid nemen voor familie, buren, vrienden en dorpsgenoten nog belangrijker. Mantelzorgers zijn mensen die zorgen voor een familielid, vriend of kennis die hulp nodig heeft, bijvoorbeeld vanwege ziekte, ouderdom of een beperking. Mantelzorgers bieden vaak dagelijkse ondersteuning en hulp aan de persoon die zorg nodig heeft.

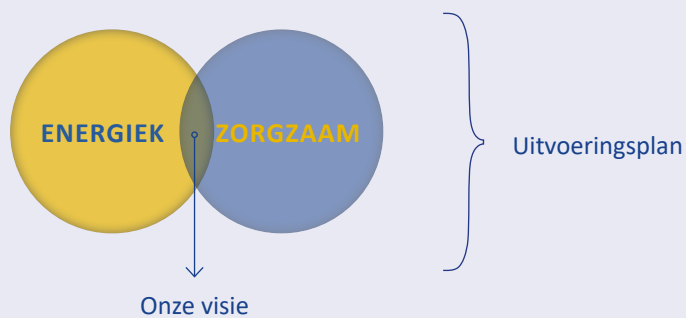
12. We vormen een vangnet voor inwoners met een beperking en psychosociale problemen

We vormen het vangnet voor inwoners met een beperking of met (chronische) geestelijke of psychosociale (mentale en sociale) problemen die hulp nodig hebben om mee te kunnen doen en regie over hun eigen leven te voeren. Zo ondersteunen we bij het vinden van een passende baan of een andere dagbesteding voor mensen met mentale en met fysieke beperkingen.

13. We gaan hard aan de slag met de doorcentralisatie

In de komende jaren zullen we hard werken om de landelijke overdracht van zorg voor kwetsbare inwoners naar gemeentes vorm te geven. Hierbij leggen we de nadruk op preventie om het gebruik van ingewikkelde, dure zorg zoveel mogelijk te vermijden. We richten ons op maatschappelijke zorg (beschermd wonen en maatschappelijke opvang), het voorkomen van dakloosheid en het verbeteren van de toegang tot zorg. Dit doen we in samenwerking met de Leidse regio en in groter verband met Holland Rijnland en de Provincie Zuid-Holland. Deze samenwerkingsverbanden lichten we in 2.3 verder toe.

Deze ambities kunnen we samenvatten in twee hoofddoelen.

1. Energiek Zoeterwoude

Gezonde en actieve inwoners staan centraal. Inwoners voelen zich gestimuleerd om te sporten en te bewegen, gezonde voeding te eten en te leven in een gezonde leefomgeving waar ze zich goed in kunnen ontspannen. Ze voelen zich thuis in hun sociale omgeving en ervaren steun bij vraagstukken als zingeving, stress verminderen en omgaan met geld.

2. Zorgzaam Zoeterwoude

Zoeterwoude is een zorgzame samenleving. Inwoners ervaren dat zij advies, ondersteuning of zorg krijgen als zij tijdelijk of blijvend minder goed voor zichzelf kunnen zorgen. Wat iemand zelf wil of nog kan leren staat daarbij centraal, met het eigen netwerk en de directe omgeving als de eerstverantwoordelijke voor die passende ondersteuning. Extra hulp is dichtbij, snel beschikbaar en op maat. Inwoners in hele kwetsbare posities voelen zich hierdoor gesteund.

Deze hoofdoelen vormen ook de basis voor het Uitvoeringsplan en de bijbehorende actielijnen. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 3.

2.3 Onze aanpak: hoe gaan we aan de slag?

In deze paragraaf beschrijven we welke beleidsnota's uit dit beleid volgen om onze ambities concreter uit te werken. Ook benoemen we hoe en waarom we samenwerken op regionaal niveau in het sociaal domein. Daarnaast hebben we als gemeente een aantal wettelijke taken, deze staan ook hieronder uitgelegd.

Basis voor uitvoeringsplan en nota's op deelonderwerpen

Zoals al eerder benoemd, is deze nota de basis voor nieuwe plannen die we de komende periode maken, gericht op specifieke thema's binnen het sociaal domein. In 2024 zijn dat in elk geval de cultuurnota, de nota jeugdbeleid 0 tot 12 jaar, de vrijwilligersnota en de sportnota.

Regionale samenwerking: lokaal waar het kan, regionaal waar het moet

Naast participatie van inwoners en uitvoeringspartners (zoals bijvoorbeeld huisartsenpraktijken) is ook regionale samenwerking een belangrijke voorwaarde voor succes. Samen met de regio pakt Zoeterwoude de grotere onderwerpen in het sociaal domein op. Dit gebeurt volgens het principe 'lokaal waar het kan, regionaal waar het moet'. Regionale samenwerking zorgt dat wij beter kunnen 'besturen' en functioneren binnen de gemeente. In combinatie met een stevig en stabiel financieel beleid, zorgt dit dat wij als gemeente goed aan de slag kunnen met de opgaven uit het sociaal domein.

Vanuit het sociaal domein nemen we deel aan een aantal wettelijk verplichte regelingen en voeren we wettelijke taken uit. Daarnaast participeren we in verschillende zelfgekozen samenwerkingsverbanden. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste. In bijlage 3 staat een totaaloverzicht.

Wettelijke taken en regelingen

- *Veiligheidsregio Hollands Midden*: dit is een wettelijk verplichte Gemeenschappelijke Regeling waarin brandweer, politie, GHOR en de gemeenten samenwerken aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden en de veiligheid van inwoners. In dit samenwerkingsverband komt ook de koppeling tussen zorg en veiligheid aan bod.
- *Gemeenschappelijke Regeling Hecht (voorheen RDOG)*: In de Wet publieke gezondheid (Wpg) staan de wettelijke taken die de gemeente heeft op het gebied van volksgezondheid. Hecht voert het merendeel van deze wettelijke taken uit voor Zoeterwoude en de andere 17 gemeenten in de regio Hollands Midden. Voor een uitgebreid takenoverzicht verwijzen we naar de Programmabegroting 2023 van Hecht en het productenboek van 2021.
- *De Alcoholwet*: Ook de Alcoholwet is een wettelijke taak die de gemeente moet uitvoeren. Op basis van artikel 43 van deze wet moet de gemeente een preventie- en handavingsplan Alcohol maken. Het plan gaat over het voorkomen van alcoholgebruik, met name onder jongeren. Het gaat daarbij ook om handhaving.

Samenwerkingsverbanden: brede samenwerking met de gemeentes van de Leidse regio

We werken samen met de gemeenten van de Leidse regio. Waar het gaat om de inkoop van maatwerkvoorzieningen Wmo en algemene voorzieningen maatschappelijke zorg trekken we (sub)regionaal samen op. Contracten met aanbieders van maatwerkarrangementen (zoals wonen met ondersteuning, dagbesteding) en leveranciers van hulpmiddelen en woningaanpassingen, worden door de Leidse regiogemeenten gezamenlijk afgesloten. Zo organiseren we bijvoorbeeld de toegang tot jeugdhulp gezamenlijk. Algemene voorzieningen zoals GGZ in de Wijk, bemoeizorg en (crisis)opvang wordt ook op Leidse regio-niveau gesubsidieerd.

- *Gemeenschappelijke Regeling (GR) Holland Rijnland*: samen met 12 andere gemeenten zijn we lid van de GR Holland Rijnland die voor ons de taken uitvoert op het gebied van gespecialiseerde maatschappelijke zorg, cultuuronderwijs en laaggeletterdheid.

- *Gemeenschappelijke regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ)*: de Serviceorganisatie Zorg zorgt voor de inkoop en het contractmanagement jeugdhulp voor de 19 gemeenten binnen de regio Holland Rijnland. De gemeenten zijn gezamenlijk opdrachtgever en sturen op passende hulp voor jeugdigen en gezinnen. Dit gebeurt in partnerschap met aanbieders en het onderwijs.

Regionale en provinciale samenwerking ten aanzien van wonen

Ook aan het bredere vraagstuk 'wonen' werken we regionaal samen, met de regiogemeenten van de Leidse regio en in groter verband met Holland Rijnland en de Provincie Zuid-Holland.

Wonen en het sociaal domein: verbonden met elkaar

Wonen is heel belangrijk voor mensen. Het heeft veel invloed op hoe we ons voelen en hoe we kunnen meedoen in de samenleving. De uitdagingen met betrekking tot huisvesting (de woonopgave), ligt binnen de portefeuille ruimte en wonen. Dit kan niet los worden gezien worden van het sociaal domein. We zijn bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de toegang tot en uitstroom uit de opvang. Ook kan zelfstandig (blijven) wonen niet zonder zorg.

Een thuis voor iedereen

In het programma 'Een thuis voor iedereen' slaan overheden en andere partijen de handen ineen om ervoor te zorgen dat er in 2030 voldoende huisvesting voor kwetsbare groepen is. Er moeten voldoende betaalbare woningen komen voor alle groepen die speciale aandacht krijgen, inclusief de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding.

We bedoelen hier mensen die dringend behoefte hebben aan huisvesting vanwege hun sociale of medische situatie, mensen die uit een zorginstelling komen of net vrij zijn gekomen uit gevangenschap, mensen met een vluchtelingstatus, dak- en thuislozen, arbeidsmigranten, studenten en woonwagenbewoners.

Deze groepen moeten concurreren met elkaar en met 'gewone' woningzoekenden om betaalbare woningen. Dat zet ook de leefbaarheid onder druk. Kortom: voor ons als gemeente, voor provincie, woningcorporaties en de andere regiogemeenten ligt hier een grote taak.

2.4 Monitoring en verantwoording

We beschrijven beknopt hoe we de acties van ons beleid gaan monitoren (controleren en bijhouden) en onze inspanningen verantwoorden.

We leggen verantwoording af aan onze inwoners en maatschappelijke partners

Het is belangrijk om te weten of de activiteiten die wij, samen met onze partners, de komende jaren uitvoeren een positief effect hebben. Daarom moeten weten waar we staan: onze voortgang. Ook moeten we verantwoorden wat we gedaan hebben. Dit is belangrijk omdat we het beleid samen maken met inwoners en maatschappelijke partners. We laten zien hoe en wat we wanneer doen en wat we samen hebben ontwikkeld. We focussen hierin niet alleen op de kwantiteit (zoals geld), maar juist ook op de kwaliteit.

De beschreven doelen vormen het startpunt

Met deze doelen kunnen we samen met de gemeenteraad en betrokkenen bepalen wat de indicatoren zijn. Indicatoren zijn meetbare gegevens of factoren die gebruikt worden om iets te meten, te evalueren of te tonen. Indicatoren kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden om de effecten van bepaalde maatregelen of doelstellingen te beoordelen.

Per activiteit waarvoor de gemeente gebruik maakt van een door de Rijksoverheid beschikbaar gestelde specifieke uitkering (zie paragraaf 2.5 Financieel kader) moet de gemeente een Plan van Aanpak schrijven. De monitoring die we daarin beschrijven, gebruiken we ook weer voor de verantwoording aan inwoners en maatschappelijke partners.

De gemeenteraad informeren wij op vooraf afgesproken momenten

Deze Nota Sociaal Beleid geldt voor de periode 2023 tot en met 2026. Halverwege deze periode stellen wij een voortgangsrapportage op die naar de gemeenteraad gestuurd wordt. Voor deze voortgangsrapportage wordt ook inbreng gevraagd bij alle bij de nota betrokken partijen. Tussentijds wordt de gemeenteraad ook geïnformeerd via de zogenaamde Planning- en Controlcyclus van de gemeente (cyclus van programmabegroting, voor- en najaarsnota en jaarrekening).

2.5 Financieel kader

De uitvoeringskosten van het sociaal domein zijn op te delen in regionale en lokale uitvoeringskosten.

Regionale uitvoeringskosten zijn uitgaven die wij in regionaal verband (Leidse regio, Holland Rijnland, GGD/Hecht Hollands Midden) doen

Het gezamenlijk organiseren is deels wettelijk verplicht, zoals bij Jeugdbescherming, en deels uit kwalitatieve of efficiencyoverwegingen, zoals bij inkoop van Wmo-voorzieningen en gespecialiseerde jeugdhulp.

Lokale uitvoeringskosten zijn uitgaven waar de gemeente zelf over gaat

Daarbinnen maken we onderscheid tussen kosten voor doorlopende activiteiten op basis van het bestaand beleid (bijvoorbeeld kosten voor coaches en consultants) en kosten voor activiteiten op basis van nieuw beleid. Onder deze laatste categorie vallen de activiteiten die in hoofdstuk 3 (Uitvoeringsplan Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude) van deze nota beschreven staan.

Bij alle beschreven doelen is een kader opgenomen waarin per activiteit beschreven is wat de geraamde kosten zijn en op welke wijze hiervoor financiële dekking aanwezig is. De financiële dekking bestaat uit drie (en bij een aantal actiepunten vier) componenten:

- *Begroting*: baten die zijn opgenomen in de programmabegroting 2023-2026. In deze meerjarenbegroting staan alle bedragen die voor de volledige uitvoering van de verschillende beleidsterreinen binnen het sociaal domein beschikbaar, met een meerjarenperspectief, op een rij.
- *SPUK-middelen*: baten afkomstig uit de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (kortweg Brede SPUK). De Brede SPUK wordt beschikbaar gesteld door de rijksoverheid. Deze bestaat uit meerdere regelingen, waarbij per regeling vermeld staat welk bedrag per jaar beschikbaar wordt gesteld.
- *Overige subsidies*: baten uit andere subsidieregelingen, zoals subsidie vanuit de Provincie Zuid-Holland.
- *Reserve sociaal domein*: extra baten die worden vrijgemaakt vanuit de reserve sociaal domein dan wel de algemene reserve van de gemeente.

Het totaal aan baten uit de begroting, SPUK-middelen en overige subsidies is onvoldoende om de beschreven ambities van de nota sociaal beleid volledig waar te kunnen maken. Daarom is geld vanuit de gemeentelijke reserve nodig.

Onderstaande tabellen vermelden de inkomsten uit de diverse regelingen van Brede SPUK en een totaaloverzicht van inkomsten en uitgaven van alle in de nota vermelde actiepunten.

De brede Spukmiddelen

De specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (Brede SPUK) (*) bestaat uit meerdere regelingen met budgetten voor 2023 tot en met 2026. In onderstaande overzicht staan de (afgeronde) budgetten die aan de gemeente Zoeterwoude per regeling zijn toegekend inclusief de activiteiten die hieruit gedekt worden.

Thema	Besteding	Budget 2023 (€)	Budget 2024 (€)	Budget 2025 (€)	Budget 2026 (€)
(1) Lokaal Sportakkoord	Activiteit 3.1.1: 100%	4.637	4.637	4.637	4.173
(2) Brede regeling combinatiefunctionaris	Activiteit 3.1.1: 100%	37.363	37.363	37.363	36.094
(3) Terugdringen gezondheidsachterstanden	Activiteit 3.3.2: 100%	8.349	8.349	8.349	8.346
(4) Kansrijke start	Activiteit 3.3.3: 100%	6.262	6.679	6.679	8.346
(5) Mentale gezondheid	Activiteit 3.4.2: 100%	2.922	2.087	2.087	0
(6) Aanpak overgewicht en obesitas	Activiteit 3.2.2: 100%	7.306	7.306	7.306	0
(7) Aanpak valpreventie	Activiteit 3.1.3: 100%	21.500	19.829	19.829	20.447
(8) Leefomgeving	Activiteit 3.1.2: 100%	4.175	4.175	4.175	0
(9) Vroegsignalering alcoholproblematiek	Activiteit 3.2.1: 100%	1.044	1.044	1.044	0
(10) Versterken sociale basis	Activiteit 3.1.4: ca 50% Activiteit 3.1.7: ca 50%	15.238	15.029	15.029	11.266
(11) Mantelzorg	Activiteit 3.4.6: 100%	4.175	4.175	4.175	3.756
(12) Eén tegen eenzaamheid	Activiteit 3.4.3: 100%	4.175	4.175	3.340	0
(13) Welzijn op recept	Activiteit 3.4.1: 100%	2.297	3.966	4.801	5.633
(14) Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Reservering extra activiteiten Hecht	1.044	1.044	1.044	0
(15) Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	Reservering interne coördinatie	3.715	3.047	3.047	0
Totaal 470.441		124.991	123.695	123.695	98.060

Overzicht Brede SPUK

De begroting

Enkele activiteiten uit het uitvoeringsplan worden niet geheel gedekt uit de Spukmiddelen. Ze worden dan geheel of gedeeltelijk gedekt uit de begroting.

Sommige activiteiten vallen onder lopend beleid. Andere activiteiten worden uitgebreid of geïntensiveerd. Waar dat zo is wordt dat vermeld.

Hieronder een overzicht van het beslag van het uitvoeringsplan op de begroting. Dekking is hiermee dus als de begroting wordt vastgesteld geborgd.

Doel	Activiteit uitvoeringsplan	Budget 2023 (€)	Budget 2024 (€)	Budget 2025 (€)	Budget 2026 (€)	Nr begroting
3.1.1	Stimuleren van een gezonde leefstijl bij de inwoners	30.000	30.000	30.000	30.000	2B.3
3.1.2	Toegankelijkheid openbare ruimte aanpassen	20.000	pm	pm	pm	2B.3
3.3.1	Bestrijden van armoede	2.000	2.000	2.000	2.000	2A.1
3.3.1	Bestrijden van energiearmoede	200.000	200.000	200.000	200.000	2A.1
3.3.1	Opzetten Volwassenenfonds Sport en Cultuur	11.651	11.651	11.651	11.651	2A.1
3.3.7	Inrichten dementievriendelijk Zoeterwoude	10.000	5.000	5.000	5.000	2B.3
3.4.1	Voortzetten en uitbreiden Welzijn op recept	27.703	46.034	45.200	44.367	2A.3
3.4.2	Verbeteren van het lokale preventieaanbod GGZ	6.078	12.913	12.913	-	2A.3
3.4.2	Verbeteren welbevinden jongeren	3.000	3.000	3.000	3.000	2A.3
3.4.3	Verminderen eenzaamheid	10.000	10.000	10.000	-	2B.3
3.4.5	Inrichten lokale zorg- en veiligheidsketen	1.000	1.000	1.000	-	2A.4
3.4.6	Vernieuwen mantelzorgbeleid	26.438	26.438	26.438	26.877	2A.7
3.4.7	Vergroten aanbod laagdrempelige dagbesteding	-	13.000	13.000	14.000	2A.3
3.4.8	Uitwerken proces van Integraal arrangeren jeugd	3.000	3.000	3.000	3.000	2A.2

Reservefonds sociaal domein

Het reservefonds sociaal domein is bedoeld ter dekking van de wettelijke taken participatie, jeugdbeleid en WMO. Activiteiten ikv de nota sociaal beleid vallen hier in principe niet onder. Er kunnen lopende de periode van uitvoering van de nota sociaal beleid ontwikkelingen en innovaties zijn die om snel en flexibel handelen vragen. Zie hiervoor ook Nieuw Beleid.

Nieuw Beleid

Er zijn een aantal mutaties ingediend voor de begroting 2024. Deze mutatie betreffen vooral indexaties van lopend beleid bv voor bestaande mantelzorg- en vrijwilligersbeleid. Het gaat hier om bestaande contractuele verplichtingen.

Er kunnen lopende de periode van uitvoering van de nota sociaal beleid ontwikkelingen en innovaties zijn die om snel en flexibel handelen vragen. Binnen het domein Ruimte is voor dit doel structureel € 50.000 gereserveerd in de begroting. Voor het sociaal domein zou dit ook zeer wenselijk zijn. Bij de staat van Zoeterwoude zullen we hierop terugkomen met een voorstel.

Risico's

De uitvoering van het uitvoeringsplan in 2023 is voor sommige onderdelen gestart. Het is mogelijk dat niet alles wat voor 2023 is gereserveerd al wordt besteed. Dat levert voor ZTW geen risico op. Waar mogelijk wordt het bedrag overgeheveld en als dat niet mogelijk is wordt het bedrag gereserveerd.

De brede spukregeling werkt als andere subsidieregelingen met indicatoren. We zullen die goed moeten bijhouden want als die niet kloppen moet er terugbetaald.

Thema	Budget 2023 (€)	Budget 2024 (€)	Budget 2025 (€)	Budget 2026 (€)
Kosten	482.463	470.288	291.288	294.288
Begroting	350.854	323.151	123.551	123.551
SPUK middelen en overige subsidies	121.985	120.769	127.769	108.325

Totaaloverzicht

3. UITVOERINGSPLAN ENERGIEK EN ZORGZAAM ZOETERWOUDE

In dit hoofdstuk geven we invulling aan onze ambities voor de periode 2023 tot en met 2026.

Op basis van Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude hebben we vier actielijnen uitgewerkt met concrete doelen en activiteiten

In dit hoofdstuk lichten we deze verder toe. Hierbij volgt een uitgebreidere uitleg van de actielijnen, met daarbij verschillende doelen en concrete acties. Per doel benoemen we de actie, het thema waar dit aan raakt, de kosten en betrokken partijen. Ook benoemen we de periode waarin deze actie uitgevoerd moet worden en of deze actie momenteel al loopt of niet.

Tot slot hebben we het over de rol van de gemeente

Deze is organiserend, initiërend en/of faciliterend. Organiserend betekent dat een actie vanuit de gemeente uitgevoerd wordt. Initiërend betekent dat de gemeente de actie in gang zet, maar de uitvoering overlaat aan een andere partij. Faciliterend betekent dat de gemeente het proces ondersteunt, maar de uitvoering veel al over laat aan betrokken partners.

De activiteiten die in dit plan staan, zijn nieuwe of aanvullende activiteiten die naast de al lopende activiteiten worden opgepakt. Bij lopende activiteiten gaat het bijvoorbeeld om de inzet van de werk- en inkomencoach of de welzijnscoach.

Vier actielijnen

3.1 We verbeteren de gezondheid in de leefomgeving (ruimtelijk en sociaal)

3.2 We verkleinen gezondheidsachterstanden

3.3 We stimuleren dat mensen actief meedoen aan de samenleving

3.4 We zorgen dat mensen zich mentaal goed voelen – gelukkig, gezond en veilig

Op de pagina's hierna lichten we de actielijnen met bijbehorende doelen en acties verder toe.

3.1 We verbeteren de gezondheid in de leefomgeving (ruimtelijk en sociaal)

Bij deze actielijn horen de volgende vijf doelen, die we op de volgende pagina's verder uitwerken:

Stimuleren van een gezonde leefstijl bij de inwoners

Verbeteren toegankelijkheid van de buitenruimte

Verminderen risico op vallen en verminderen valangst

Vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoners

Zorgen voor passende woonruimte

Doel: Stimuleren van een gezonde leefstijl bij de inwoners

3.1.1

Activiteit

Campagne gezonde leefstijl voortzetten en uitbreiden

Thema's

Sport en bewegen, Gezonde leefomgeving, Gezonde voeding

Wat betekent het?

Energiek Zoeterwoude: een beweging

In 2021 zijn we gestart met de beweging Energiek Zoeterwoude. Energiek Zoeterwoude zet zich samen met inwoners, ondernemers en organisaties in om een gezonde leefstijl zo makkelijk mogelijk te maken.

Leefstijlcoach en campagnebureau

Voor het uitdragen van deze beweging heeft de gemeente een leefstijlcoach ingehuurd en een campagnebureau een promotiecampagne laten verzorgen.

Vanwege het succes gaan we verder met Energiek Zoeterwoude

Onderwerpen als bestrijding van overgewicht, alcoholproblematiek, bevorderen bewegen, ontspanning, financiën en zingeving nemen in deze campagne een belangrijke plaats in. Het herijkte Sportakkoord maakt hier deel van uit.

Periode

2023-2026

Wie betrekken we erbij?

- Energiek Zoeterwoude
- Leefstijlcoach
- Hecht/GGD

Status beleid

Lopend beleid dat voortgezet en geïntensiveerd wordt.

Kosten

€ 30.000 ten laste van preventieve gezondheidszorg, en € 42.000 (afgerond) ten laste van Brede SPUK (uit twee SPUK-onderdelen: brede regeling combinatiefuncties en lokaal sportakkoord).

	2023	2024	2025	2026
Kosten (€)	72.000	72.000	72.000	72.000
Begroting (A)	30.000	30.000	30.000	30.000
Dekking SPUK middelen (B)	42.000	42.000	42.000	40.267
Reserve sociaal domein				1.733

(A) Begroting 2B.3 Actieve en gezonde gemeente, Gezondheid

(B) SPUK Brede regeling combinatiefuncties (37.363, aangevuld met 5.000 SPUK lokaal sportakkoord)

Activiteit

Opzetten aanpak overgewicht

Thema's

Gezonde voeding, Sport en bewegen, Gezonde leefomgeving

Wat betekent het?

Aanpak overgewicht

We stellen de ketenaanpak voor mensen met overgewicht op. Dit doen wij met partners als het wijksamenwerkingsverband Wijk en Wouden, de kinderdiëtist, het consultatiebureau en de GGD. Daarnaast besteden we aandacht aan het verder ontwikkelen van het aanbod van de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) voor volwassenen en jeugdigen.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- WSV Wijk en Wouden
- Energiek Zoeterwoude
- Hecht/GGD
- Consultatiebureau

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	7.306	7.306	7.306	7.306
Begroting (A)	0	0	0	0
Dekking SPUK middelen (B)	7.306	7.306	7.306	7.306
Reserve sociaal domein	0	0	0	0

(A) Begroting 2B.3 Actieve en gezonde gemeente, Gezondheid

(B) SPUK Leefomgeving

Doel:

Verbeteren toegankelijkheid van de buitenruimte

3.1.2

Activiteit

Toegankelijkheid openbare ruimte aanpassen

Thema

Gezonde leefomgeving

Wat betekent het?

Zoeterwoude biedt ruimte aan al haar inwoners

Zo richten we onze openbare ruimte in met groen, spelen, sportplekken en voorzieningen voor ouderen. We hebben hierbij op verschillende punten aandacht voor de inclusiviteit van de voorzieningen in de buitenruimte, zodat onder andere mindervaliden hier ook gebruik van kunnen maken. Bij ruimtelijke plannen, zoals woningbouw, trekken we meer samen op met de afdeling ruimte. Bij de advisering over plannen gaan we uit van de kernwaarden gezonde leefomgeving van de GGD/GHOR. Dit document stellen we vast als gemeentelijke gezondheidsbeleid voor de fysieke inrichting van de ruimte.

We gaan aan de slag met de toegankelijkheid van de openbare ruimte

Jaarlijks gaan we met De Huurderij langs plekken waarbij de toegankelijkheid verbetering nodig heeft. We moedigen inwoners aan om meldingen te maken van problemen in de openbare ruimte (zoals losliggende stoeptegels, kapot wegdek etc.). Op basis daarvan en van de jaarlijks beschikbare subsidiemiddelen en de wensen voor investeringen in voorzieningen en straatmeubilair, worden de aanpassingen gepland en begroot.

Inclusieve speel/beweegplek aan het Waterlooppad (Verde Vista)

Voor 2023 valt te denken aan een inclusieve speel/beweegplek aan het Waterlooppad (Verde Vista) met een Jongerenhangplek. Wat we kunnen uitvoeren in 2023 is gebaseerd op de provinciale subsidie. De subsidie voor de beweegplek is inmiddels toegekend.

Periode

2023-2026

Wie betrekken we erbij?

- De Huurderij
- Leefstijlcoach
- Hecht/GGD

Status beleid

Lopend beleid

Kosten

In 2023 circa € 20.000 ten laste van bestaande begroting preventieve gezondheidszorg, waarbij we uitgaan van € 20.000 subsidie provincie voor 2023. Jaarlijks vragen we in de P&C-cyclus eventuele extra middelen aan.

	2023	2024	2025	2026
Kosten	44.175	PM	PM	PM
Begroting (A)	20.000	PM	PM	PM
Dekking SPUK middelen (B)	0	4.175	4.175	-
Dekking overige subsidies (C)	20.000			
Reserve sociaal domein				

(A) Begroting 2B.3 Actieve en gezonde gemeente, Gezondheid

(B) SPUK Leefomgeving

(C) Subsidie Provincie Zuid-Holland

Doel: Verminderen risico op vallen en verminderen valangst

3.1.3

Activiteit

Valongelukken onder ouderen verminderen

Thema's

Gezonde leefomgeving, Stress en ontspanning

Wat betekent het?

Valongelukken

Het aantal valongelukken van ouderen is groot. Elke vijf minuten belandt een inwoner van 65 jaar en ouder na een val op de spoedeisende hulp. De gevolgen van een val zijn groot, zowel op het persoonlijk vlak als het maatschappelijk vlak (hogere zorgkosten). Een valongeluk heeft veel impact op de zelfredzaamheid, het langer thuis kunnen wonen en de kwaliteit van leven van ouderen.

Aan de slag om het aantal valongelukken te verminderen

In samenwerking met het Wijksamenwerkingsverband (WSV) Wijk en Wouden, kenniscentrum VeiligheidNL en overige partners bieden we een programma aan om valletsel bij ouderen in onze gemeente te verminderen.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend en faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- WSV Wijk en Wouden
- Meer bewegen voor ouderen
- VeiligheidNL
- Buurgemeenten
- Overige partijen die betrokken zijn bij valpreventie

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	21.500	19.829	19.829	20.447
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	21.500	19.829	19.829	20.447
Dekking overige subsidies (C)				
Reserve sociaal domein		-	-	-

(B) SPUK Valpreventie

Doel: Vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoners

3.1.4

Activiteit

Stimuleren langer zelfstandig thuis wonen

Wat betekent het?

Ouderen trainen zichzelf beter te kunnen helpen

Zo lang en zo zelfstandig mogelijk thuis wonen, is een wens van veel ouderen. Reablement draagt daar aan bij. Vanuit de gedachte van positieve gezondheid gaan wij aan de slag met een trainingsprogramma. De gemeenten in de Leidse regio werken hierin samen.

Periode

Pilotfase 2023-2024

Rol gemeente

Initiërend, gezamenlijk met Leidse regiogemeenten

Wie betrekken we erbij?

- Fysiotherapeuten

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	-	8.000	8.000	5.000
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	-	8.000	8.000	5.000
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.3 Zorgzame gemeente, Wet maatschappelijke ondersteuning

(B) SPUK Versterken sociale basis

Doel: Zorgen voor passende woonruimte

3.1.5

Activiteit

Zorgen voor woonruimte voor bijzondere doelgroepen in relatie tot brede taak om meer woonruimte toe te voegen

Thema

Gezonde leefomgeving

Wat betekent het?

We werken hiervoor samen met de Leidse Regio

Het zorgen voor woonruimte (huisvesting) voor inwoners valt onder de doelgroep 'maatschappelijke zorg'. Deze taak komt voort uit de Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio. De regio-gemeenten hebben gezamenlijk een kwantitatief doel opgesteld, met daarin per gemeente de taken voor de komende jaren. Het gaat hierbij om het maken en beschikbaar stellen van mogelijkheden waar mensen kunnen vertrekken uit beschermde woonomgevingen en opvangvoorzieningen, en waar ze kunnen doorstromen naar andere plekken.

Deze opgave is onderdeel van de grotere taak om meer woonruimte te realiseren

Het gaat hierbij om de totale huisvestingsopgave van de gemeente: het zorgen voor woonruimte voor standaard woningzoekenden en voor aandachtsgroepen zoals statushouders en asielzoekers. Op basis van de regionale woonvisie werken we het komende jaar ook een regionale woonzorgvisie uit die de basis vormt voor de gezamenlijke agenda van het ruimtelijk en sociaal domein.

We kunnen dit niet alleen

Het rijk, provincies, gemeenten, maar ook bijvoorbeeld woningbouwcorporaties en zorgaanbieders, hebben hierin een rol te vervullen.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend, gedeeltelijk gezamenlijk met Leidse regiogemeenten (Programmateam Maatschappelijke zorg Leidse regio).

Wie betrekken we erbij?

- Rijnhart Wonen
- De Binnenvest

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

P.M.

3.2 We verkleinen gezondheidsachterstanden

Bij deze actielijn horen de volgende twee doelen, die we op de volgende pagina's verder uitwerken:

Verminderen van het alcoholgebruik bij jongeren

Terugdringen van gezondheidsverschillen

Doel: Verminderen van het alcoholgebruik bij jongeren

3.2.1

Activiteit

Opstellen preventie- en handhavingsplan alcohol

Thema

Gezonde voeding

Wat betekent het?

Verplichtingen Alcoholwet (artikel 43)

De Alcoholwet (artikel 43) verplicht gemeenten om, tegelijkertijd met de lokale nota volksgezondheid, een preventie- en handhavingsplan alcohol op te stellen. Wij integreren dit in de nota sociaal beleid en het GALA-plan.

Preventie

Op het gebied van preventie werken we samen met GGD, Brijder en het wijksamenwerkingsverband Wijk en Wouden een plan uit.

Handhaving

Voor handhaving verwijzen we naar het Vergunningen, Toezicht en Handhaving-beleid 2023-2027 gemeente Zoeterwoude (VTH-beleid) dat per 1 januari 2023 is ingegaan. Hierin staan onze handhavingsplannen.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- WSV Wijk en Wouden
- Brijder
- Energiek Zoeterwoude
- Hecht/GGD

Status beleid

Lopend beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	1.044	1.044	1.044	-
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	1.044	1.044	1.044	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2B.3 Actieve en gezonde gemeente, Gezondheid

(B) SPUK Vroegsignalering alcoholproblematiek

Doel: Terugdringen van gezondheidsverschillen

3.2.2

Activiteit

Ontwikkelen leefstijlprogramma voor mensen in lagere sociaal-economische positie

Thema

Geld en gezondheid

Wat betekent het?

Leven in armoede en een slechtere gezondheid gaan vaak hand in hand.

Samen met Energiek Zoeterwoude en Hecht (GGD) gaan we op zoek naar een programma dat de leefstijl van mensen die in armoede leven verbetert. We zetten daarop in de komende jaren.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- Energiek Zoeterwoude
- Hecht/ GGD
- Cliëntenraad Participatiewet

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	8.000	8.000	8.000	8.000
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	0	0	0	0
Reserve sociaal domein	8.000	8.000	8.000	8.000

(A) Begroting 2A.1 Zorgzame gemeente, Participatie

(B) SPUK Terugdringen gezondheidsachterstanden

3.3 We stimuleren dat mensen actief meedoen aan de samenleving

Bij deze actielijn horen de volgende acht doelen, die we op de volgende pagina's verder uitwerken:

Inwoners met een laag inkomen doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement

Ondersteunen inwoners bij digitale overheidszaken

Het aantal inwoners met problematische schulden wordt zoveel mogelijk beperkt

Waarderen van vrijwilligers

Bieden van een kansrijke start aan kinderen

Zorgen voor een dementievriendelijke gemeente

Stimuleren van deelname van ouderen aan activiteiten

Verminderen van laaggeletterdheid bij inwoners

Doel: Inwoners met een laag inkomen doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement

3.3.1

Activiteit

Bestrijden van armoede

Thema

Geld en gezondheid

Wat betekent het?

Bewustwordingscampagne 'Goed Geregeld Zoeterwoude'

Het doel van deze campagne is om inwoners met een laag inkomen en verwijzers (bijvoorbeeld huisartsen) bewuster te maken van de verschillende regelingen die de gemeente heeft om armoede tegen te gaan. Zoals bijvoorbeeld verschillende minimaregelingen en schuldhulpverlening. Dit doen wij onder de bestaande campagne "Goed Geregeld Zoeterwoude".

Rond de Week van de Armoede besteden wij ook extra aandacht aan de Challenge Armoede om mensen daarmee armoede beter te laten begrijpen.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Sociaal Team Zoeterwoude
- Cliëntenraad Participatiewet

Status beleid

Lopend beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	2.500	2.500	2.500	2.500
Begroting (A)	2.500	2.500	2.500	2.500
Dekking SPUK middelen (B)	-	-	-	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.1 Zorgzame gemeente, Participatie

(B) SPUK Terugdringen gezondheidsachterstanden

Activiteit

Bestrijden van energiearmoede

Thema

Geld en gezondheid

Wat betekent het?

Uitbetaling van de energietoeslag in 2023 en 2024

In de zomer van 2023 gaan we aan de slag met beleidsvorming en verstrekking van de energietoeslag.

Bieden van hulp bij kleine energiebesparende maatregelen

Het bieden van hulp bij het treffen van kleine energiebesparende maatregelen door de inzet van energicoaches, verstrekken van energiebesparende producten etc.

Versterking van de communicatiecampagne

Lokale versterking van de communicatiecampagne van de Landelijke overheid over Rijksregelingen. Dit door gebruik te maken van de bestaande campagne Goed Geregeld Zoeterwoude.

Periode

2023-2024

Rol gemeente

Organiserend

Status beleid

Nieuw en lopend beleid

Wie betrekken we erbij?

- Sociaal Team Zoeterwoude
- Cliëntenraad Participatiewet
- Duurzaam Bouwloket
- Stichting Duurzaam Zoeterwoude 2030
- Zoeterwoude voor Elkaar

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	200.000	200.000	-	-
Begroting (A)	200.000	200.000	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	-	-	-	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.1 Zorgzame gemeente, Participatie (bijzondere bijstand Rijksmiddelen)

Maria zit er warmpjes
bij door haar
energietoeslag

Goed geregeld Zoeterwoude

Activiteit

Opzetten Volwassenenfonds Sport en Cultuur

Thema

Geld en gezondheid

Wat betekent het?

We onderzoeken de extra waarde van een Volwassenfonds voor Sport en Cultuur

Dit onderzoeken we in navolging van het Jeugdfonds Sport en Cultuur Zoeterwoude. Het Volwassenfonds houdt in dat sport en cultuur voor volwassenen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm gratis wordt. Dit zou kunnen worden gebruikt in plaats van, of extra bij de bestaande (declaratie)regeling waarbij mensen met weinig geld vergoeding kunnen krijgen voor deelname aan sportieve of culturele activiteiten.

Periode

2023-2024

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Energiek Zoeterwoude
- Leefstijlcoach
- Cliëntenraad Participatiewet

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Begroting (A)	11.651	11.651	11.651	11.651
Dekking SPUK middelen (B)	8.349	8.349	8.349	8.349
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.1 Zorgzame gemeente, Participatie

(B) SPUK Terugdringen gezondheidsachterstanden

Doel:

Het aantal inwoners met problematische schulden wordt zoveel mogelijk beperkt

3.3.2

Activiteit

Uitbreiden taken schuldhulpverlening

Thema

Geld en gezondheid

Wat betekent het?

We geven breder uitvoering aan de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

We gaan aan de slag met:

- De vernieuwing van het **convenant (overeenkomst) voorkoming huisuitzettingen**.
- Het uitbreiden van de wettelijk taak **vroegsignalering schulden** met nieuwe meldende partijen zoals BSGR (Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland) en particuliere verhuurders. Voor zover dat binnen de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening past.
- Het onder de aandacht brengen van de **Schuldhulpmaatje Zoeterwoude** bij onze inwoners. Zo kan in een op tijd het ontstaan van problematische schulden worden voorkomen.
- **Het meer inzetten op saneringskredieten en aansluiten op het Waarborgfonds voor de garantiestelling**. Met saneringskredieten worden alle schuldeisers in één keer aan het begin van het traject afgelost en blijft er één schuldeiser over, namelijk de gemeente. Dit bespaart veel tijd, zorgen voor minder stress bij de schuldenaar (diegene met schulden). Het levert ook meer op dan bij minnelijke schuldtrajecten. Bij deze trajecten probeert de gemeente de schulden te regelen met alles schuldeisers.

We sluiten aan bij het Schuldenknooppunt en landelijke platforms en campagnes

Zo versnellen we het treffen van een minnelijke schuldregeling via dit onlineplatform met minder administratieve lasten. Verder sluiten we aan bij landelijke platforms en campagnes zoals Geldfit.

Periode

2023-2024

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Schuldhulpmaatje Zoeterwoude
- Sociaal Team Zoeterwoude
- Energiek Zoeterwoude
- Cliëntenraad Participatiewet

Status beleid

Lopend beleid

Kosten

Binnen bestaande formatie

Doel: Bieden van een kansrijke start aan kinderen

3.3.3

Activiteit

Uitvoeren actieprogramma Kansrijke start

Thema

Gezonde leefomgeving, geld en gezondheid

Wat betekent het?

Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een zo goed mogelijke kans op een goede toekomst

De eerste 1000 levensdagen zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller van zowel fysieke als mentale problemen op latere leeftijd. In Nederland heeft ongeveer 16% van de kinderen een valse start bij de geboorte. Daardoor krijgen zij later vaker fysieke en psychische problemen, suikerziekte, hart- en vaatziekten en overgewicht. Ook komen ze veel vaker in aanraking met jeugdhulp.

Kansrijke Start

Kansrijke Start is een landelijk actieprogramma waarin gemeenten en het Rijk samen met medewerkers van wijkteams, welzijnswerk, volwassen-ggz, geboorte- en jeugdgezondheidszorg, werken aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen.

Bij de implementatie van Kansrijke Start is het streven om waar mogelijk samen op te trekken in de Leidse regio

Leiden is al langer bezig met Kansrijke start, zij hebben in 2021 al een actieprogramma opgesteld. Hierin zijn pijlers verwoord die vanaf 2023 ook door Zoeterwoude, in samenwerking met Leiderdorp en Leiden, verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Jeugdteams Leidse regio
- Sociaal Team Zoeterwoude

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	6.262	6.679	6.679	8.346
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	6.262	6.679	6.679	8.346
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.2 Zorgzame gemeente, Jeugdhulp

(B) SPUK Kansrijke start

Doel: Stimuleren van deelname van ouderen aan activiteiten

3.3.4

Activiteit

Voortzetten en uitbreiden van activiteiten voor 'de oudere van morgen'

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

We breiden het aantal activiteiten gericht op de doelgroep ouderen uit

Daarbij spelen we in op initiatieven die door inwoners georganiseerd worden of ideeën die worden aangedragen. De 'denktank 60-70' blijft nieuwe activiteiten ontwikkelen. Het nieuw leven inblazen van de Culturele Wandeling staat al op het programma. Ook is een zangkoor in oprichting. We zetten de wandelingen, samen eten, jeu-de-boules middagen, boekbesprekingen, cursussen (zoals filosofie), dansmiddagen en het haak- en breiclubje voort.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- Sociaal Team Zoeterwoude
- Welzijnscoach

Status beleid

Uitbreiding van lopend beleid

Kosten

Geen extra kosten voor gemeente

Doel: Ondersteunen inwoners bij digitale overheidszaken

3.3.5

Activiteit

Vergroten bekendheid Informatiepunt Digitale Overheid

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Informatiepunt Digitale Overheid

Het Rijk stimuleert gemeenten om voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn een informatiepunt in te richten waar zij voor vragen en hulp terecht kunnen. De bekendheid van IDO willen wij vergroten en daarmee meer inwoners ondersteunen.

Periode

2023-2026 (jaarlijks)

Rol gemeente

Faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- Bibliotheek Rijn en Venen

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	9260,66	9260,66*	9260,66*	9260,66*
Begroting (A)	-	-	-	-
Dekking SPUK middelen (B)	nvt	nvt	nvt	nvt
Dekking overige subsidies (C)	9260,66	9260,66*	9260,66*	9260,66*

(C): Specifieke uitkering Rijk;

* Bedrag voor 2024 e.v. wordt geïndexeerd o.b.v. inwonertal en zal naar verwachting hoger zijn vanaf 2024.

Doel: Waarderen van vrijwilligers

3.3.6

Activiteit

Opstellen nieuw vrijwilligersbeleid

Thema

Sociale connecties en zingeving, Sport en bewegen, Stress en ontspanning

Wat betekent het?

De gemeente waardeert de inzet van haar vrijwilligers enorm en blijft deze ondersteunen

Wij zullen de vrijwilligers blijven ondersteunen en faciliteren, zorgen dat zij verzekerd zijn en jaarlijks waarderen. In 2024 wordt een nieuwe nota vrijwilligersbeleid met uitvoeringsplan opgesteld. Daarin staat de behoefte van de komende jaren centraal. We kijken hoe we daar op een toekomstbestendige manier invulling aan gaan geven. Bij dit proces wordt Zoeterwoude voor Elkaar intensief betrokken. De uitvoeringskosten die daarbij horen, worden in dat plan opgenomen en zullen mogelijk leiden tot wijziging in de begroting. Daarbij willen we inwoners (vooral ook jongeren) stimuleren om vrijwilligerswerk te doen. Tot die tijd wordt het lopend beleid uitgevoerd.

Periode

2023-2026 (jaarlijks)

Rol gemeente

Faciliterend en organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Zoeterwoude voor Elkaar
- Vrijwilligersondersteuner
- Welzijnscoach
- Leefstijlcoach
- WIJdeZorg (Emmaus)
- Gemiva (Swetterhage)

Status beleid

Lopend beleid en nieuw

Kosten

Binnen begroting. Bij realisatie van nieuwe nota vrijwilligersbeleid worden ook de kosten in kaart gebracht. Eventuele noodzakelijke wijzigingen van het budget worden dan voorgelegd.

Doel: Zorgen voor een dementievriendelijke gemeente

3.3.7

Activiteit

Inrichten dementievriendelijk Zoeterwoude

Thema

Gezonde leefomgeving

Wat betekent het?

De bevolking vergrijsst, ook in Zoeterwoude

We hebben het streven dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen, ook inwoners die dementie hebben. In dit verband willen wij een dementievriendelijke gemeente zijn.

Plan van Aanpak voor een dementievriendelijke gemeente

De werkgroep Dementievriendelijke gemeente Zoeterwoude schrijft momenteel in samenwerking met Alzheimer Nederland een plan van aanpak voor de komende vier jaar. Een dementievriendelijke gemeente worden, is een langdurig proces. Daarbij zijn veel partners betrokken. 2023 staat in het teken van scholing over hoe om te gaan met mensen met (beginnende) dementie. In het najaar organiseren we een start-bijeenkomst waarbij we een kartrekker van buiten de gemeente zoeken. In 2024 doen we onderzoek naar de vraag naar en het aanbod van dementievriendelijke activiteiten.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend en faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- Werkgroep Dementievriendelijk Zoeterwoude
- Casemanagers dementie

Status beleid

Uitbreiding van bestaand beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	10.000	5.000	5.000	5.000
Begroting (A)	10.000	5.000	5.000	5.000
Dekking SPUK middelen (B)	-	-	-	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2B.3 Actieve en gezonde gemeente, Gezondheid

Doel: Verminderen van laaggeletterdheid bij inwoners

3.3.8

Activiteit

Uitvoeren van regionaal en lokaal taalpact

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Met het taalpact willen we zorgen dat zoveel mogelijk inwoners de basisvaardigheden hebben om mee te doen in onze samenleving

Het gaat om taal, rekenen en digitale vaardigheden. We zetten hiervoor de middelen in die van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) beschikbaar worden gesteld.

Activiteiten worden subregionaal uitgezet en zijn toegankelijk voor inwoners uit alle deelnemende gemeenten.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Faciliterend en organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Bibliotheek Rijn en Venen
- Stichting Lezen en schrijven
- Regio

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

€ 40.000; dekking vanuit WEB middelen die subregionaal worden besteed

3.4 We zorgen dat mensen zich mentaal goed voelen – gelukkig, gezond en veilig

Bij deze actielijn horen de volgende negen doelen, die we op de volgende pagina's verder uitwerken:

Helpen van inwoners bij het vinden van een passende daginvulling

Ondersteunen van mantelzorgers

Vergroten van het welbevinden van inwoners met psychische problematiek

Vergroten van het aanbod aan laagdrempelige dagbesteding

Verminderen van eenzaamheid bij inwoners

Zorgen voor een passend ondersteuningsaanbod voor jeugd

Voorkomen van problemen als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling

Ontlasten van gezinnen bij intensieve zorgvraag

Zorgen voor passende zorg aan kwetsbare inwoners in crisissituaties

Doel: Helpen van inwoners bij het vinden van een passende daginvulling

3.4.1

Activiteit

Voortzetten en uitbreiden Welzijn op recept

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

De gemeente kent al een aantal jaar het product “welzijn op recept”

Dit houdt in inwoners onder andere door huisartsen verwezen worden naar de welzijnscoach. De welzijnscoach helpt bij het vinden van daginvulling die het welbevinden van de inwoners verhoogd, zoals creatieve activiteiten, vrijwilligerswerk, sport en bewegen of een combinatie hiervan.

In 2023 ontwikkelen we een ketenaanpak om daarmee het bereik van de welzijnscoach vanaf 2024 te vergroten

Dat vraagt meer ureninzet en leidt daarmee tot hogere kosten vanaf 2024.

Periode

2023-2024

Rol gemeente

Organiserend

Wie betrekken we erbij?

- Welzijnscoach
- Huisartsen
- Vrijwilligersorganisaties en verenigingen
- Zorgverzekeraars

Status beleid

Uitbreiding bestaand beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	30.000	50.000	50.000	50.000
Begroting (A)	27.703	46.034	45.200	44.367
Dekking SPUK middelen (B)	2.297	3.965	4.800	5.633
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.3 Zorgzame gemeente, Wet maatschappelijke ondersteuning
(B) SPUK Welzijn op Recept

Doel: Vergroten van het welbevinden van inwoners met psychische problematiek

3.4.2

Activiteit

Verbeteren van het lokale preventieaanbod GGZ

Thema

Sociale connecties en zingeving, Stress en ontspanning

Wat betekent het?

We beoordelen het huidige preventieaanbod GGZ en onderzoeken welke aanvulling gewenst is

We ontwikkelen, samen met betrokken partijen, een samenhangend aanbod gericht op verbeteren van mentale gezondheid, voorkomen van verergering van psychische problemen en verlies van bestaanszekerheid door psychische klachten. Dit doen we bijvoorbeeld door:

- Het opzetten van een bewustwordingscampagne voor kwetsbare inwoners én partners in het sociaal domein
- Onder de aandacht brengen bij inwoners van het preventieaanbod van strategische partners
- Speciale aandacht te bieden aan het welbevinden van de agrarische sector

Aandacht voor complexe psychische problematiek

De transformatieopgave maatschappelijke zorg vraagt ook aandacht voor zinvolle daginvulling voor inwoners met (complexe) psychische problematiek. De komende jaren willen we laagdrempelige dagbesteding voor deze doelgroep realiseren.

Periode

2023-2024

Rol gemeente

Initiërend en faciliterend

Wie betrekken we erbij?

- Sociaal Team Zoeterwoude
- GGZ Rivierduinen
- Lumen Brijder
- Hecht/GGD
- Welzijnscoach

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	9.000	15.000	15.000	-
Begroting (A)	6.087	12.913	12.913	-
Dekking SPUK middelen (B)	2.922	2.087	2.087	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.3 Zorgzame gemeente, Wet maatschappelijke ondersteuning

(B) SPUK Mentale gezondheid

Activiteit

Verbeteren welbevinden jongeren

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Uit de gebiedsprofielen van de GGD blijkt dat de jongeren in Zoeterwoude slechter scoren op het gebied van gezondheid

Onder andere op het gebied van psychosociale gezondheid en tevredenheid met het leven. Samen met de GGD gaan we deze cijfers analyseren en verdiepen om op basis daarvan passende interventie(s) te ontwikkelen voor 2024.

Periode

2024-2026

Rol gemeente

Initiërend

Wie betrekken we erbij?

- Sociaal Team Zoeterwoude
- GGZ Rivierduinen
- Lumen
- Brijder
- Hecht/GGD
- Welzijnscoach

Status beleid

Uitbreiding lopend beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	3.000	3.000	3.000	3.000
Begroting (A)	3.000	3.000	3.000	3.000
Dekking SPUK middelen (B)	-	-	-	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.3 Zorgzame gemeente, Wet maatschappelijke ondersteuning

Doel: Verminderen van eenzaamheid bij inwoners

3.4.3

Activiteit

Verminderen eenzaamheid

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

40 tot 50% van de Zoeterwoudse inwoners voelt zich wel eens eenzaam

Niet iedereen heeft daar last van. 10 tot 20% van hen heeft daar zodanig last van dat zij ondersteuning nodig hebben om zich minder eenzaam te voelen. Daarom hebben we voor de komende drie jaar het uitvoeringsplan Samen is gezelliger voor volwassenen en ouderen opgesteld. In 2024 wordt dit uitgebreid met de doelgroep jongeren.

Daarbij wordt ook verbinding gemaakt met de ondersteuning voor mensen met complexe psychische problematiek (de transformatieopgave in kader van decentralisatie maatschappelijke zorg). Wij werken ook samen met de Leidse regio.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend en faciliterend
Aansluiten bij subregionale of landelijke projecten

Status beleid

Bestaand en nieuw beleid

Wie betrekken we erbij?

- Werkgroep Samen is Gezelliger
- Coalitiepartners eenzaamheid
- Welzijnscoach
- Leidse regio gemeenten
- Jongerencoach

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	14.175	14.175	13.340	-
Begroting (A)	10.000	10.000	10.000	-
Dekking SPUK middelen (B)	4.175	4.175	3.340	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2B3 Actieve en Gezonde gemeente
(B) SPUK Een tegen Eenzaamheid

Doel: Voorkomen van problemen als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling

3.4.4

Activiteit

Implementeren meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Implementatie Meldcode

Bij dit thema is het van belang hoe de gemeente Zoeterwoude omgaat met signalen en uitvoering geeft aan eventuele vervolgacties. Het gebruik van de meldcode moet daarbij extra geïmplementeerd worden. Binnen de gemeentelijke organisatie zal een werkproces opgesteld moeten worden.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Faciliterend en uitvoerend

Wie betrekken we erbij?

- Wijkagent
- Hecht/GGD
- Hecht/Zorg- en Veiligheidshuis
- Aandachtfunctionaris Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Status beleid

Uitbreiding lopend beleid

Kosten

Binnen begroting Hecht Hollands Midden

Doel: Zorgen voor passende zorg aan kwetsbare inwoners in crisissituaties

3.4.5

Activiteit

Inrichten lokale zorg- en veiligheidsketen

Thema's

Gezonde leefomgeving, Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

De gemeente is verantwoordelijk voor de zorg voor kwetsbare inwoners

Denk aan inwoners die zorg mijden, die niet zelf om hulp vragen of zorg missen, maar ook inwoners die getypeerd worden als 'mensen met verward gedrag'.

Naast zorgaspecten spelen ook overlast en veiligheid een rol

De landelijke overheid verplicht gemeenten om de komende jaren te komen tot een "domeinoverstijgende aanpak". Een effectieve aanpak vraagt om afstemming tussen veiligheid en zorg. Omdat verschillende wetten een rol spelen, is dat complex (Wet Zorg en Dwang, Wet verplichte GGZ). En ook doordat veel verschillende professionals en meldpunten betrokken zijn (zoals huisartsen, politie, woningcorporaties, Zorg- en Veiligheidshuis, crisisdienst GGZ).

We investeren in een systematische en integrale benadering

Een sluitende zorg- en veiligheidsketen, inclusief afgestemd beleid op het gebied van bemoeizorg, is noodzakelijk en dat vraagt van ons als gemeente investeren in een meer systematische en integrale benadering. Hierover maken we in 2023 met de Leidse regiogemeenten afspraken. Aanvullend daarop zijn lokale afspraken nodig.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend, gedeeltelijk gezamenlijk met Leidse regiogemeenten (Programmateam Maatschappelijke zorg Leidse regio)

Wie betrekken we erbij?

- GGZ Rivierduinen
- Lumen
- Brijder
- Hecht/GGD Hollands Midden
- Zorg- en Veiligheidshuis

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	PM	PM	PM	PM
Begroting (A)	1.000	1.000	1.000	-
Dekking SPUK middelen (B)				-
Reserve sociaal domein				

(A) Begroting 2A.4 Zorgzame gemeente, Maatschappelijke zorg
(B) SPUK Mentale gezondheid

Doel: Ondersteunen van mantelzorgers

3.4.6

Activiteit

Vernieuwen mantelzorgbeleid

Thema's

Stress en ontspanning, sociale connectie en zingeving

Wat betekent het?

Mantelzorgers zijn onmisbaar.

Daarom biedt de gemeente contact tussen mantelzorgers en educatie aan. We bieden ook respijtzorg om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Respijtzorg is tijdelijke ondersteuning die wordt geboden aan mantelzorgers, om hen tijdelijk te ontlasten van hun zorgtaken.

De mantelzorgcoach kan hierbij ondersteunen

De komende jaren zetten we in op registratiebereidheid om mantelzorgers beter in beeld te krijgen met specifieke aandacht voor de jonge mantelzorgers. Dit doen we onder andere door waarderingsbijeenkomsten en een communicatiecampagne.

Periode

2023-2026 (jaarlijks)

Rol gemeente

Faciliterend en uitvoerend

Wie betrekken we erbij?

- Mantelzorgcoach

Status beleid

Uitbreiding lopend beleid. Communicatiecampagne en uitbreiding waardering zijn daarbij nieuw.

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	30.613	30.613*	30.613*	30.613*
Begroting (A)	26.438	26.438	26.438	26.857
Dekking SPUK middelen (B)	4.175	4.175	4.175	4.175
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

*Jaarlijks wordt een nieuwe subsidieaanvraag gedaan door Kwadraad voor het bieden van mantelzorgondersteuning. De vermelde kosten zijn een indicatie, daarbij is geen rekening gehouden met indexering.

(A) Begroting 2A.7 Zorgzame gemeente, Mantelzorg
(B) SPUK Mantelzorg

Doel: Vergroten van het aanbod aan laagdrempelige dagbesteding

3.4.7

Activiteit

Vergroten aanbod laagdrempelige dagbesteding

Thema

Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Het huidige aanbod aan dagbesteding in Zoeterwoude is sterk indicatie-gestuurd (Wmo)

Dit betekent dat iemand pas dagbesteding krijgt als diegene een indicatie (diagnose) heeft. Het is zinvol om dagbesteding te realiseren waar inwoners (veelal met beginnende dementie) gebruik van kunnen maken zonder dat daarvoor een Wmo-indicatie nodig is. Zo kunnen we zorgen dat mensen langer thuis kunnen wonen en raken mantelzorgers niet overbelast. In juni 2022 is gestart met de pilot Huiskamer van Zoeterwoude, in de Eendenkooi. De Huiskamer is slechts 1x per week beschikbaar.

Dagbesteding als algemene voorziening: “verschuiving naar het voorveld”

Bij de nieuwe inkoop van Wmo-maatwerkvoorzieningen die de Leidse regiogemeenten gezamenlijk uitvoeren, wordt de focus gelegd op algemene dagbesteding. Dit wordt ‘verschuiving naar het voorveld’ genoemd.

Het gezamenlijke uitgangspunt is minder Wmo-dagbesteding en meer algemene voorziening dagbesteding. De Huiskamer-voorziening past binnen dit uitgangspunt. Om die reden wordt onderzocht of de uitbreiding van de Huiskamer Rijndijk mogelijk is en het opzetten van een Huiskamer Dorp mogelijk is.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend

Wie betrekken we erbij?

- Welzijnscoach
- Wijdezorg (Emmaus)
- Mogelijk andere partijen

Status beleid

Uitbreiding lopend beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	10.000	20.000	20.000	20.000
Begroting (A)	-	13.000	13.000	14.000
Dekking SPUK middelen (B)	10.000	7.000	7.000	6.000
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

(A) Begroting 2A.3 Zorgzame gemeente, Wet maatschappelijke ondersteuning

(B) SPUK Versterken sociale basis

Doel: Zorgen voor een passend ondersteuningsaanbod voor jeugd

3.4.8

Activiteit

Uitwerken proces van Integraal arrangeren jeugd

Thema's

Gezonde leefomgeving, Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Integraal arrangeren

Integraal arrangeren is het samen bedenken, maken en uitvoeren van een plan waarmee onderwijs- en ondersteuningsdoelen gerealiseerd worden. Integraal arrangeren is een dynamisch proces om samen te bepalen wie wat gaat doen. Inhoudelijk is het vaak lastig om te bepalen wat gaat helpen voor een kind. Samen met partners in de zorg, preventie en onderwijs wordt uitgewerkt wat ieders rol is en wordt gewerkt aan een duidelijke werkwijze.

Periode

2024-2026 (pilotfase)

Rol gemeente

Initiërend

Wie betrekken we erbij?

- Mantelzorgcoach

Status beleid

Nieuw beleid

Kosten

	2023	2024	2025	2026
Kosten	-	3.000*	3.000*	3.000*
Begroting (A)	-	3.000	3.000	3.000
Dekking SPUK middelen (B)	-	-	-	-
Reserve sociaal domein	-	-	-	-

*Jaarlijks wordt een nieuwe subsidieaanvraag gedaan door Kwadraad voor het bieden van mantelzorgondersteuning. De vermelde kosten zijn een indicatie, daarbij is geen rekening gehouden met indexering.

(A) Begroting 2A.2 Zorgzame gemeente, Jeugdhulp
(B) SPUK Versterken sociale basis

Doel: Ontlasten van gezinnen bij intensieve zorgvraag

3.4.9

Activiteit

Vergroten aanbod van informele zorg voor gezinnen een kind met een zorgvraag

Thema's

Stress en ontspanning, Sociale connecties en zingeving

Wat betekent het?

Behoefte in Zoeterwoude aan informele hulp

We hebben gemerkt dat er in Zoeterwoude behoefte is aan informele hulp aan gezinnen met een kind dat veel hulp, begeleiding en / of behandeling nodig heeft. Informele hulp houdt in dat voor deze (eenouder)gezinnen een steungezin of hulpouders krijgen. Als voorbeeld kan een kind een dag(deel) of week(end) bij een ervaren andere ouder terecht. Dit kan zowel het gezin als het kind zelf ontlasten in de zorg.

Er zijn verschillende organisaties die op dit gebied gespecialiseerd zijn en bemiddelen tussen gezinnen. In 2023 gaan we onderzoeken of deze vorm van hulp ook op de schaal van Zoeterwoude kan werken en welke organisatie hierbij mogelijk ingezet kan worden.

Periode

2023-2026

Rol gemeente

Initiërend

Status beleid

Nieuw beleid

Wie betrekken we erbij?

- Organisaties die gespecialiseerd zijn in bieden van informele zorg

Kosten

Met de verkenningsfase zijn geen extra kosten gemoeid. Zodra er zicht is op omvang en mogelijke kosten wordt een voorstel inclusief begroting en dekkingsvoorstel ingebracht.

BIJLAGEN

1. Wetten en regels

Dit beleidskader geeft invulling aan de wettelijke plichten die wij als gemeente hebben op basis van een aantal verschillende wetten. Als gemeente zijn wij ook verplicht zijn om aan te geven hoe we daar invulling aan geven. Onder meer met deze nota, met specifieke uitvoeringsprogramma's en met een vertaling in de verschillende verordeningen.

Voor het sociaal domein gaat het om deze wetten:

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Participatiewet
- Jeugdwet
- Wet publieke gezondheid
- Alcoholwet

Hiernaast schetsen we de belangrijkste taken en plichten van de gemeente op basis van deze wetten.

Wet maatschappelijke ondersteuning

- Preventie en vroegsignalering
- Het bieden van algemene voorzieningen
- Actieve benadering van burgers
- Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
- Sociale samenhang, veiligheid en leefbaarheid
- Het bieden van maatwerkvoorzieningen ter ondersteuning van zelfredzaamheid en participatie
- Het bieden van maatwerkvoorzieningen op het gebied van beschermd wonen en opvang
- Uitvoering geven aan het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
- Het versterken van het meedoen van inwoners die geestelijke gezondheidszorg nodig hebben
- Het borgen van zo integraal mogelijke dienstverlening geborgd wordt
- De keuzemogelijkheden tussen aanbieders
- De toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking
- De mogelijkheden om met inzet van begeleiding mensen zo lang mogelijk in de eigen woonomgeving te laten blijven
- Het informeren van inwoners over clientondersteuning
- De samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders

Jeugdwet

- Preventie
- Jeugdhulp
- Uitvoering kinderbeschermingsmaatregelen
- Uitvoering jeugdreclassering
- Samenhang met taken Veilig Thuis
- Borgen rechten van personen met een handicap

Participatiewet

- Ondersteunen bij arbeidstoeleiding
- Bijstand verlenen aan ingezetenen die niet in hun noodzakelijke dagelijkse onderhoud kunnen voorzien - of dreigen in die situatie te belanden
- Beleid ontwikkelen over het verrichten van een tegenprestatie
- Misbruikbestrijding
- Uitvoering geven aan het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
- Gemeentelijke samenwerking

Wet publieke gezondheid

- Bevorderen totstandkoming, continuïteit en samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming met de curatieve zorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
- Jeugdgezondheidszorg
- Ouderengezondheidszorg
- Infectieziektenbestrijding
- Gemeentelijke gezondheidsdienst instandhouden

2. Aandachtspunten vanuit inwoners, verenigingen en organisaties

In aanloop naar de nieuwe nota sociaal beleid, zijn in 2022 en 2023 verschillende gesprekken gevoerd met inwoners en professioneel betrokkenen om op te halen wat zij belangrijk vinden op het thema sociaal domein. Hieronder vermelden we samengevat de aandachtspunten die zij meegaven:

Wat is de kracht van Zoeterwoude?

- Sterke informele netwerken en vrijwilligersnetwerken
- Laagdrempelig en goed bereikbaar sportaanbod
- Sociale samenleving waarin mensen elkaar kennen en op elkaar letten en helpen; dat geldt ook voor de gemeente: goed bereikbare regelingen, persoonlijk, overzichtelijk (weten bij je moet zijn)
- Een gemeente die oog heeft voor de verbinding tussen jong en oud, die inwoners regelmatig betreft bij projecten (zoals o.g.v. wonen, afval e.d.), die goed inzet op mantelzorgondersteuning, op de Wmo (indicatievrij via de Huiskamer)
- Groot woongeluk in een kleinschalige, gemoedelijke dorpse setting met veel activiteiten in de kernen.

Aandachtspunten voor de nota

- Zet de mens centraal in de nota, ga als gemeente nog meer naast inwoners staan en verlaag de drempel
- De gemeente mag ook wijzen op eigen verantwoordelijkheid van inwoners en stimuleren om het samen op te lossen
- Houd de goede sociale basis die er is op orde: maak de vele samenwerkingsverbanden nog sterker en daadkrachtiger; in aanvulling op die basis mag de inzet en bekendheid van het sociaal team beter
- Investeer in Wmo-maatwerk, met name bij vervoer (van en naar zorgboerderijen, individueel betaalbaar vervoer) maar ook bij mantelzorgondersteuning waar blik op jonge mantelzorgers beter kan

- Investeer in vrijwilligersbeleid: voor ondersteuning zoals een meldpunt, voor verjonging, communicatie met vrijwilligers
- Verenigingen hebben belangrijke rol in samenleving: faciliteer ze, ontzorg ze qua regellast en betrek ze breder (o.a. signalering van armoede/eenzaamheid/onveilige thuissituatie en hoe daarmee om te gaan)
- Belangrijk om sport en bewegen te blijven stimuleren; diverse ideeën geopperd zoals sporttest 60+, Dag van de Zoeterwoudse sport (en spel) of speelplaatsen creëren van bestaand materiaal
- Zet in op meer aandacht voor jongeren: activiteiten aanbod maar ook op het gebied van ondersteuning, zoals weerbaarheid, ruimte voor jongerencoach in de wijk
- Bestaanszekerheid is en blijft een thema: aandacht voor inkomensstress, voor toegankelijke minima/toeslagenregelingen; kijk naar de inzet van een volwassenfonds om participatie mogelijk te maken
- Mentaal welbevinden is ook een belangrijk thema waar aandacht voor moet zijn en blijven
- Wonen is een centraal thema, ook in het sociaal domein; kijk naar nieuwe vormen, naar combinaties van jong en oud en bewustwording onder inwoners om tijdig regie te pakken; kom met een goede woonzorgvisie waar ook digitalisering en hulp thuis deel van uit maakt
- Culturaanbod verdient aandacht: uitbreiden, activiteiten zoals cultuurdag organiseren
- Heb oog voor versterken van de sociale cohesie in de kernen, het stimuleren van integratie van nieuwe inwoners en heb daarbij ook oog voor nieuwkomers en de opvang en onderwijs aan kinderen (Oekraïners, statushouders)
- Evenwicht in activiteiten aanbod en aandacht voor senioren is belangrijk; kijk niet alleen naar ouderen met dementie maar ook voor andere groepen senioren
- Investeer in ondersteuning in en rond huis van senioren, zowel in zorg als in welzijn/kwaliteit van leven (zoals aanpak eenzaamheid) en veiligheid
- Aanbod kinderopvang is een knelpunt dat aandacht vraagt en maar ook breder aandacht voor onderwijs en zorg: VVE, onderwijskansenbeleid/School&Omgeving
- Richt goede monitoring en evaluatie in zodat duidelijk wordt wat werkt en wat niet werkt en er tijdig kan worden bijgesteld.

Overzicht van de participatie-activiteiten in het Sociaal Domein

Participatie-activiteit	Werkwijze	Wanneer
Evaluatie Nota sociaal beleid Zoeterwoude Gelukkig en Gezond 2018-2022	Schriftelijke reactie op de evaluatie-resultaten	november 2022
Omgevingsvisie	Op verschillende manieren brede vergenwoordigers betrokken: schriftelijk, individueel, collectieve bijeenkomsten	Doorlopend 2022
Nota lokaal Jeugdbeleid	Op verschillende manieren brede vertegenwoordigers betrokken	Doorlopend 2022
Coaches (welzijn, werk en inkomen/reintegratie, mantelzorg, leefstijl)	Collectief gesprek van coaches met inwoners over prioriteiten en aandachtspunten nota sociaal domein	mei 2023
Adviesraad Wmo & Jeugd	Collectief gesprek over prioriteiten en aandachtspunten nota sociaal domein	mei 2023
Participatieraad (of is het cliëntenraad participatiewet)	Collectief gesprek over prioriteiten en aandachtspunten nota sociaal domein	mei 2023
Specifieke spreekuren wethouder sociaal domein	Open inloop voor individuele inwoners, vrijwilligers en anderen voor input op nota	
Bijeenkomst Zoeterwoude-Dorp	Open inloop met groepsgesprek van inwoners, vrijwilligers en anderen voor input op nota	mei 2023
Bijeenkomst Zoeterwoude-Rijndijk	Open inloop met groepsgesprek van inwoners, vrijwilligers en anderen voor input op nota	mei 2023
Sportcafé	Specifieke themasessie met sportverenigingen voor input op thema sport en bewegen in nota	mei 2023
Bijeenkomsten Weipoort, Gelderswoude	Open inloop met groepsgesprek van inwoners, vrijwilligers en anderen voor input op nota	juni 2023
Woordvoerders raadsfracties	Collectief gesprek over kaders en prioriteiten voor de nota	Juni 2023

3. Regionale samenwerkingsverbanden sociaal domein

Overzicht van de participatietrajecten in het sociaal domein

Beleidsonderdeel	Regionaal beleid/lokaal beleid	Regionale of lokale inkoop/uitvoering
Arbeid en inkomen	Laaggeletterdheid en cultuureducatie door Holland Rijnland	Laaggeletterdheid en cultuureducatie door Holland Rijnland
Jeugd	Service-organisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ) De regeling behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van uitvoering van gemeentelijke contractering in het kader van de Jeugdwet (Regionale jeugdhulp in het gedwongen kader en Gespecialiseerde jeugdhulp).	Service-organisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ)
Wmo/ Maatschappelijke zorg	Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Holland Rijnland De gemeenten in Holland Rijnland werken op het terrein van specialistische maatschappelijke zorg samen. Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio De gemeenten in de Leidse regio werken op het terrein van maatschappelijke zorg samen.	Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Holland Rijnland. Deze samenwerkings-overeenkomst sluit aan bij de samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg Leidse regio.
Zorg en Veiligheid	Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden Het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Hollands Midden maakt deel uit van Hecht. Het ZVH brengt professionals uit de domeinen zorg, veiligheid en van gemeenten bij elkaar bij casussen gericht op een kleine groep kwetsbare mensen met (ernstig) risicogedrag en een opeenstapeling van problemen. Het ZVH geeft advies en draagt oplossingen aan voor gecoördineerde actie.	
Onderwijs	Regionaal bureau leerplicht (RBL) Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) Samenwerking Leidse regiogemeenten inkoop leerlingenvervoer	
Kinderopvang	Landelijk register kinderopvang (LRK)	Inspectie kinderopvanglocaties door GGD.
Volksgezondheid	Hecht Hollands Midden Uitvoering wettelijke taken Wet publieke gezondheid (schil 1) en aanvullende lokale taken (schil 2)	Regionale uitvoering door HECHT, GR
Volksgezondheid	Omgevingsdienst West-Holland De Omgevingsdienst voert op basis van een gemeenschappelijke regeling de milieutaken uit voor de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Zoeterwoude en de provincie Zuid Holland.	

Fotografie

Door onder andere:

Eelkje Colmjon

Jorrit Smit

Connie van Seggelen

Leonard de Boer

ZOETERWOUDE
IS OM VAN TE HOUDEN